

Культурно-політичний часопис для українців
у Чеській Республіці

Kulturně-politický časopis pro Ukrajince v České republice

№ 2/2017 | рік XXV

č. 2/2017 | ročník XXV

www.ukrajinci.cz

пороги

Крим – це
Україна

Крым је
Украјина

УКРАЇНОФОБИЯ, ОПЛАЧЕНА КРЕМЛЕМ

Акції на підтримку «Новоросії» у Словаччині та Чехії, «антибандерівські» виступи у Польщі та угорські вимоги «повернути Карпатолоаю» не є проявом суспільної позиції, а банальним заробічанством: гроші дають російські олігархи

А також у номері: хроніка громади; життя Євгена Маланюка; Іван Рогач, Карпатська Україна та сучасність; блокада ОРДЛО почала діяти; заборона подвійного громадянства: діаспора невдоволена; видання Шевченка у Празі; новий чеський закон про перебування іноземців: порушення прав людини; облава на фірмі «Роглік» і депортація з Чехії українців з польськими візами; чи готові українці до Європи: суб'єктивний погляд на наші комплекси; потягом з Києва до Праги – тепер через Чоп та Варшаву: розклад і ціни; та інше про головне цікаво та коротко.

«Берегиня» вшанувала Кобзаря та Каменярю

Учасники колективу «Берегиня» щороку березневими мистецькими вечорами згадують Тараса Шевченка, та цього року разом з ним згадали й Івана Франка, оскільки цього року виповнюється 160-років від дня його народження. Свято відбулося у неділю, 12 березня у актовій залі монастиря «Емаузи» неподалік Карлової площі. У вечорі, окрім «Берегині», взяв участь дитячий колектив «Світоч». У програмі вечора були пісні, сценки, декламації, відеосюжети. Гостю вечора була 9-річна Тетяна Марків, учасниця проекту «Лис Микита з цілого світу» від української громади в Чехії. Цей проект об'єднав маленьких українців із 33 країн світу, які долучилися до створення яскравого однойменного відео-ролика, який був теж показаний. Персонажі поеми тут промовляють устами українських дітей з усіх куточків земної кулі. Хитрий Лис мандрує від країни до країни, з одного континенту на інший, збираючи по фрагментах перлину Франкового пера. Відео-ролик створено спільними зусиллями Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою й українських громад в різних країнах. «Берегиня» перше провела вечір пам'яті Тараса Шевченка у 2006 році, і щороку старається не повторюватись, шукати нові

та цікаві матеріали для глядачів. Цього року товариство залучило дітей, з якими займається вже понад два роки. Підтримали свято Посольство України в ЧР, Міжнародна асоціація українців «Євромайдан», Український народний дім у Празі та численні гості, яких було чи не найбільше за

десятирічну традицію вечора. Саме вони віддячили за свято своїм добровільним внеском. Було чимало позитивних відгуків, оскільки глядачі дізналися багато нового про двох великих українських поетів та письменників.

Марія Скиба

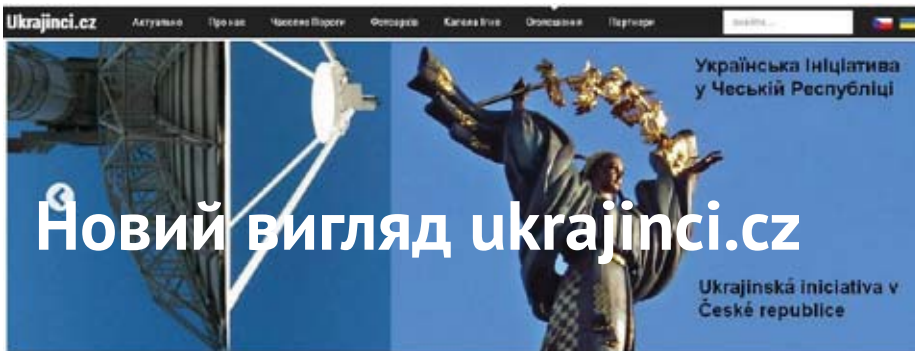

Шевченкіана 2017

Українська громада Чехії рядом заходів відзначила 203-річницю від дня народження Тараса Шевченка. Вже традиційно Посольство України в Чеській Республіці спільно громадськими активістами й прихильниками поклали квіти до пам'ятника Кобзареві на Сміхові, заспівали українського славня, а охочі мали можливість прочитати улюблений твір поета. Почесним гостем заходу став Глава Української греко-католицької церкви Блаженніший Святослав (Шевчук), який перебував з візитом у Чехії. Усі присутні приєдналися до міжнародного флешмобу #GlobalShevchenko. «Коли в 1876 році Російська імперія заборонила українську мову і літературу, то саме в Празі вийшло перше і нецензуроване видання Шевченкового «Кобзаря». В час, коли Шевченко був заборонений в Україні, то його переклав видатний чеський поет, великий прихильник України Йозеф Гейчик», – нагадала активістка Галина Андрейців. Шевченківські дні відбулися також у празькій українській суботній школі «Ерудит». 11 березня посол Євген Перебийніс зустрівся з учнями старших класів. Діти декламували твори Тараса, а найкращих учнів було відзначено збірками «Кобзаря».

Шевченківським дням був присвячений виступ 12 березня львівського дитячого ансамблю «Дивоквітка» у празькому Будинку нацменшин з музично-літературною композицією. Ансамбль є лауреатом фестивалів «Шевченківська зоря не згасне ніколи», «Освітнянська родина», «Різдвяна радість», «Великодні дзвони», «Сурми звияги», переможець конкурсу ім. Івана Франка. Свято знімало львівське телебачення. Згадували Шевченка і у північночеському Хомутові, де громада провела вечір поезії, декламації, дискусій та показу фільму про поета.

пор

Оголошення

робота

різне

квартира

культура, події

Сайт ukrajinci.cz має новий вигляд сторінок. Це вже третє в історії оновлення мережевих сторінок Української Ініціативи в Чеській Республіці. Сайт було вперше підключено до Інтернету у 2003 році. Тоді для УІЧР це був початок електронного спілкування з громадою. За всі роки, що сторінка діє, її автори намагалися подавати актуальну інформацію передусім про події українського життя у Чехії. Сайт поступово заповнювався інформацією двома мовами, а також короткий анонс англійською мовою. Ukrajinci.cz надають читачеві можливість глянути на архів часопису «Пороги» у форматі .pdf, скачати корисну інформацію про різні організації чи установи, діяльність яких пов'язана з українським життям в ЧР. Нова версія докладно розрізняє теми у підрозділах, наприклад, «публікації-статті», «актуально», «школа/дітям/література», «Світовий Конгрес Українців», «танець», «Капела «Ір-

ніс» тощо. Є фотоархів, «анонси», «партнери», де можна ознайомитися із минулими та майбутніми акціями громади та знайти контакти різних українських та міграційних товариств у Чехії. Підготовкою сайту займається компанія «Гумлнет креатив». «Проблема таких сайтів полягає й у двомовності, що стає частою причиною неоперативності сторінки, – вважає Ян Фішера, працівник фірми і співавтор сторінок. – Мета веб-майстрів – достойна форма чеської й української мов». Завдяки сторінці до секретаріату УІЧР весь час звертаються сотні людей із різними запитаннями. «Нині веб-сторінка – це права рука кожної організації. Якщо Вам цікаво довідатись більше, хочете помістити цікаві фотографії чи статті, відгукніться до нас і пишіть за електронною адресою: uicr@centrum.cz», – каже Богдан Райчинець, секретар УІЧР.

пор

Пражани знають, що Крим – це Україна

На філософському факультеті пражського Карлового університету 9 березня організації «Людина в скрутці» та «Східноєвропейський клуб» відкрили фотовиставку «Кримська нормалізація». Тепер місяць часу на факультеті сотні студентів переглянуть портрети і фотографії кримських політичних в'язнів та їхніх родин. Ахтем Чийгоз, Ільмі Умеров, Мустафа Дегерменджи та інші. З півострова до Праги приїхав автор фото, журналіст Антон Наумюк, а також Тетяна Печончик, керівниця правозахисної Кримської польової місії. Виставка супроводжує фестиваль документальних фільмів з прав людини «Один Світ». «Не приховуватиму – я вкрай задоволений, що нам вдалося організувати таку акцію на території університету. Вірю, що це важливо», – розповів про акцію натхненник

виставки, публіцист та науковець Радко Мокрик.

Тематика третьої річниці анексії півострова стояла і на «Празькому Майдані» 19 березня. «Від багатьох візитерів ми повинні були захищати український статус Криму. Більшість візитів була позитивною, але зустрілися ми із захисниками Путіна, яких неможливо переконати, – пишуть майданівці у блозі. – Ми чули аргументи на зразок «НАТО хотіло в Криму свої бази», абсолютно марзматичний аргумент «Я купила у 2005 році атлас світу і здивувалася, що Крим позначений як українська територія», що присутність російських військових в Україні – це гарзд. На одну активістку Майдану, яка знімала акцію, був здійснений напад, але, на щастя, без наслідків. Але прийшли й люди, які нас підтриму-

Лекції з нашої сучасної літератури

Українська богемістка, літературознавець та перекладачка Ірина Забіяка розпочала у Празі читання лекцій «Сучасна Україна пише!» Перша вступна лекція на загальну тему та про літературу Майдану і після Майдану вже відбулася 23 березня. 29 березня гостя із Києва ознайомить зацікавлених із українською прозою, 5 квітня – із «невідомою» східною тематикою в українській, чеській та польській літературі, 13 квітня – із дитячою літературою, 20 квітня – сучасною та класичною літературою у новому вигляді, 4 травня – сучасною поезією та поетами, 11 травня – з поезією, поставленою на музику і 25 травня – зі станом українського кіно. Лекції відбуватимуться у вказані дні о 19-й годині у 313 аудиторії україністики Філософського факультету Карлового університету (площа Яна Палаха 2).

Вл. інф

ють і наші друзі. Антон Литвин підтримує кримських татар, відомий блогер Роман Маца також був гостем і одна прихильниця, яка героїчно відганяє гострими аргументами наших противників».

пор

О. Святослав відвідав МЗС ЧР

Міністр закордонних справ Чеської Республіки Любомир Заоралек 9 березня зустрівся із Архієпископом УГКЦ Святославом Шевчуком. Зустріч відбулась в Чернінському палаці в Празі. Отець Святослав подякував уряду і громадянам Чеської Республіки за підтримку українського громадського суспільства, демократичних реформ і зближення з Європейським Союзом, також за плановане скасування короткострокових віз для поїздок до країн Шенгену. Міністр Заоралек розпитував про нинішню ситуацію в Україні і проведення реформ. Він висловив готовність Чехії і надалі підтримувати незалежність і територіальну цілісність України, також

допомагати з політичними і економічними реформами. Отець Святослав висвітлив складний процес діалогу громадського суспільства, який є основою рушійною силою процесу реформ, з українською виконавчою і законодавчою владою. В бесіді також обговорювали ситуацію і перспективи подальшого розвитку подій в Росії.

Чеська Республіка вже довгий час підтримує демократичні перетворення і стабілізацію України. У минулому році загальна допомога Україні перевищила 60 мільйонів крон. Українська греко-католицька церква є найбільшою зі східних церков, які визнають авторитет Папи Римського

і Римсько-католицької церкви, поділяють догматичне вчення, і користуються високим рівнем довіри серед українців.

МЗС ЧР

Посол приступив до роботи

Надзвичайний і повноважний посол України у Чеській Республіці Євген Перебийніс 15 березня вручив вірчі грамоти чеському президентові Мілошу Земанові. В ході бесіди після офіційної церемонії сторони обговорили стан та перспективи розвитку двосторонніх відносин між двома країнами, зокрема в політичній та економічній сферах. Є. Перебийніс проінформував чеського Президента про зусилля, яких докладає Україна для відновлення своєї територіальної цілісності та протидії російській агресії, висловив сподівання на

продовження підтримки України з боку Чехії на міжнародній арені. Глава чеської держави, як відомо, скептично ставиться до євроатлантичних амбіцій України, виступає за скасування санкції щодо Росії. Як повідомило МЗС України, Земан наголосив, що підтримуватиме будь-які зусилля, які б сприяли відновленню миру і територіальної цілісності України, а також право українців самим визначати долю і шлях стратегічного розвитку своєї країни.

Отож Україна отримала у Чехії свого повноважного представника. Пан Перебийніс од-

разу проявив велику зацікавленість до життя й діяльності української громади, діаспори, українців та чехів, які підтримують у Чехії Україну. Він встиг відвідати кілька акцій громади і сам запросив активістів на зустріч до посольства, яка має відбутися найближчим часом. Євген Перебийніс був послом у латвійській Ризі, керував місією у Швеції. У Празі працював у 90-х роках радником посольства, володіє чеською, словацькою, англійською мовами, був речником Міністерства закордонних справ України.

пор

Новий інтернет-портал для громади

Активісти «Української Європейської Перспективи» Володимир Теленко та Галина

Андрейців заснували новий інтернет-портал. Адреса його проста: uaportal.cz. Він має допомагати українцям, які живуть, навчаються, працюють та відпочивають у Чехії, і повинен стати цікавим всім – і давнім, і новоприбулим землякам. Це незалежний ресурс, що висвітлюватиме заходи української громади та яскраві події в Чехії; відповідатиме на важливі питання щодо віз, працевлаштування, навчання, медицини і житла; публікуватиме актуальні авторські статті на цікаві теми. Тут можна розміс-

тити безкоштовні оголошення у розділах «вакансії», «резюме», «нерухомість», «послуги», «продаж» тощо, читати оголошення інших учасників порталу. Поки що портал приймає оголошення від агентств, але це – наразі тестовий режим, на майбутнє засновники прийматимуть оголошення тільки від прямих замовників, власників, роботодавців тощо. Також тут заснована соціальна мережа, чат та форум, тож працювати із сайтом вже цілком можливо і зручно.

Вл. інф.

Ще один крок» назустріч громаді

У Празі відкрився 11 березня відкрився новий український культурно-освітній центр «Крок». Мета центру – створити ефективні умови для діяльності української громади. Ініціатором заснування центру є Українська профспілка в Чехії. Її голова Тарас Костюк заявив, що головні програми «Кроку» будуть зосереджені на дітях, «які живуть і навчаються в Чехії, щоб навчити їх мови, літератури, культури, географії України. Наша праця базуватиметься на трьох складових – патріотичність, професійність і порядність». Також «Крок» запрошуватиме до Чехії дітей з України. Адаже майже

напередодні, 19 лютого, профспілка приймала учасників міжнародного соціального проекту «Діти просять миру» – діти з Донбасу та Прикарпаття перебували в Європі з презентацією дитячих талантів. Вже створено і сайт центру – uakrok.cz.

Керівник освітньої програми центру Марія Гаврилюк розповіла, що програми роботи центру будуть також розраховані і на батьків, які зможуть поглибити свої знання з англійської мови чи фінансової грамотності. На відкриття завітав і посол Євген Перебийніс.

Тарас Костюк та Євген Перебийніс на відкритті «Кроку».

РС

Чеський лев став українським

Анна Любинецька

За підсумками 24-го чеського кінофестивалю художніх і документальних фільмів молода українська режисерка Анна Любинецька за фільм «Київ Москва» 4 березня отримала нагороду в категорії студентських документальних фільмів на фестивалі «Чеський лев». Стрічка Анни Любинецької розповідає про події на сході України у дзеркалі щоденного життя, ставлення українців до російсько-українського конфлікту. Щорічний кінофестиваль повнометражних художніх і документальних фільмів «Чеський лев» належить до найпрестижніших у Чехії. В конкурсі студентських фільмів цього року брали участь п'ять стрічок. Нагорода за студентський фільм є позастатутною, неофіційною.

Розкажуть все про візи та культуру

Організації «Слово 21» та «Українська ініціатива в ЧР» влаштовують курс «Ласкаво просимо до Чеської Республіки». Він проводитиметься 8 квітня в Празі за адресою Штепанска 1. Це – адаптаційно-інтеграційний курс, де зацікавленим буде надана вся необхідна інформація щодо перебування та життя в Чехії. Інформація та друковані матеріали про законодавство щодо перебування іноземців, візи, дозволи на довгострокове перебування, постійне проживання, громадянство, терміни, формальності та збори, біометрія, подорожування по ЄС і Шенгенським простором, запрошення для родичів та друзів, об'єднання сім'ї, умови навчання, працевлаштування й його деталі, медичне та соціальне страхування, підприємницька діяльність, запис дітей до чеських шкіл, курси чеської мови, визнання попередньої освіти, оренда й купівля житла іноземцями та про інше повсякденне практичне життя – все це буде надано зацікавленим безкоштовно. Також не забули організатори про дозвілля: звичаї та традиції Чехії, короткий культурний огляд, цікаві пам'ятки тощо. «Якщо Ви щойно прибули до Чехії, то приходьте на наші курси. Не покладайтеся на інформацію з других рук та не платіть за неї зайві гроші! Усний переклад забезпечено, подаються напої та легка закуска», – закликають організатори.

дар

Презентація «Художника війни»

У празькій «Бібліотеці Вацлава Гавела» відбулась презентація чеського перекладу книжки українського письменника Максима Бутченка «Художник війни». Присутнім книжку представив чеський письменник і перекладач Олексій Севрук. Зокрема, він розповів про автора твору – уродженця Луганщини, в минулому гірника Максима Бутченка. Його книжка «Художник війни» присвячена родині, яку розділили події на Донбасі: один із братів живе на Заході й підтримує незалежність України, другий воює в лавах сепаратистів.

Чеською мовою книжку переклала Магда Белкова. Перекладачка зазначила, що «працювала над перекладом з радістю, тому що цікавиться подіями в Україні, крім того, Максим Бутченко у творі вживає багато метафор, його стиль притягає». Книжка вийшла у празькому видавництві Volvox Globator. На презентацію мав приїхати й автор книжки Максим Бутченко, але запланований приїзд до Праги реалізувати не вдалось.

PC

Східночеським туристам презентували Україну

Протягом двох днів 10 та 11 березня у Градці Краловому відбувалася міжнародна виставка-ярмарок «Infotour a sykloturistika 2017». Це – найбільша туристична виставка у Східній Чехії. Тут вперше взяли активну участь представники з України. Вісімнадцятий рік у приміщенні конгрес-центру «Алдїс» організатори вітають представників туристичних агенцій, інформаційних центрів, видавництв туристичних матеріалів та мап, готелів, кемпінгів, ресторанів, музеїв, театрів, туристичних клубів та асоціацій та виробників, які займаються виробництвом спортивного одягу та спорядження. Традиційно сюди приїжджають з Польщі, Словаччини, Сербії, Хорватії, іноді Австрії та Німеччини, тому туристичні можливості України тут викликали справжній приемний подив. Організатором стенду стало Регіональне українське товариство Східної Чехії (RUSVČ), яке отримало пропозицію участі від Кралоградецького краю лише за два тижні перед відкриттям. Тому швидко проводились підготовка та консультації з досвідченими суб'єктами (IASEED, Прага) щодо участі українських туристичних представників. Посольство України в Чеській Республіці відразу відреагувало та відказало на потрібні контакти в Україні. Особливу подяку треба винести пані Наталії Гончар (приватна фірма NELI UK s.r.o, м. Шпіндлерув Млин), яка фінансово підтримала презентацію України. Також участь взяли Українська асоціація активного та екологічного туризму, Туристичне товариство «Карпатські стежки» й Міжнародний фонд «Вільна душа України». На стенді весь час відбувалися переговори та зустрічі з зацікавленими особами – представниками фірм та компаній туристичного руху, транслювалися відеоролики про цікаві туристичні місця України, реалізувалися сувенірні продукції тощо. Відвідали стенд керівники Кралоградецького краю, видавці путівників та мап та інші зацікавлені особи, загалом біля тисячі гостей за два дні роботи.

Наталія Доценко

«Ніби прокинешся від сну і – жонатий...»

Євген Маланюк не міг забрати до США дружину та сина

ТЕКСТ: Олександр ГАНДЗІЙ

Євген Маланюк у київській школі прапорщиків, 1914.

«Сижу над кристалографією, але трудно – ой трудно! Бо ж замість кристалів бачу очі ненаглядні – єдині, яких не можна забути. Ті, що бачив крізь шкло вагону. Ах, золотко кохане, маленьке золотко моє, така тривога за вас в мені. Кашель звучить ваш. Чую, як ніжки замерзають, які холодні пальці – і так хочеться натхнути цей лист теплом своїм, щоб зігрілися і рученьки, й ніженьки коханої», – пише 11 лютого 1924 року Євген Маланюк до Наталії Лівницької. Обоє родом з України, живуть у Чехословаччині. Вона – на п'ять років молодша, студентка Карлового університету в Празі. Її батько Андрій Лівницький очолює український уряд в еміграції. Маланюк

навчається на інженера в Господарській академії у Подєбрадах. Листи пише раз на два-три дні: «Одна мрія, одна дума – побачити вас. З пахощів ваших сп'янів до нестями. Ах, Наталочко, солодко й страшно мені! А на вулиці весна – о-о-о! Не можу нічого робити. П'ю повітря і тоскою». Інколи надсилає по два листи в одному конверті. Пояснює: «Цей лист не відправив, бо марку – страшно сказати: прокурив. Так курити хотілось, екзамен був. Простіть! Чи простите? Будьте милосердні до людських слабощів – Кохана!»

Дівчата

Наталія Лівницька відповідає не завжди. Намагається переконати, що Маланюк цікавить її перш за все як поет. Причина стає зрозуміла через півроку – дівчина виходить заміж за художника Петра Холодного.

«До ідальні увійшов незвичайної вроди чоловік, – згадує Зоя Равич, донька лікаря з Полтавщини. Навчається на медичному факультеті у Празі. Приїхала в гості до знайомих у Подєбради. – Він зробив на мене велике враження: високий, стрункий, чорнявий. З гордовито піднесеною головою, з блискучими карими очима, з гладким темним волоссям, зачесаним наперед на скронях. Незнайомий, що зацікавив мене, легким кроком перейшов ідальню і сів коло порожнього столика – сам один, не підійшовши ні до кого. Відразу витягнув з кишені перо й записник і почав щось писати».

Це був Євген Маланюк. Дівчата запрошують його до свого столика і знайомляться. Зоя та Євген починають зустрічатися. Через місяць – 5 липня 1925 року – в ресторані «Гранд-готелю» в Подєбрадах проводять заручини. Маланюк дарує обраниці автограф вірша:

Ви сказали «для вас» – «навік».

Ви сказали недавно «золотко»

Пелюстки рожевих повік

Трепотіли так ніжно-солодко.

Як повірити вам, золота?

Як іржаве життя відродити?

Світлом ранку горить темнота

День встає, ярим сонцем одітий.

На аркуші підкреслений надпис «Заручини», підписи молодят і ще однієї невстановленої особи, а в рамочці – список: «1) пиво, 2) гоускі (булочки, спечені на пару), 3) цигарки».

Розлука

Наступного місяця вінчаються у церкві Святого Миколая в Празі. Життя у пари не складається. Жінка не має вільного часу через навчання. Чоловік ніяк не може знайти стабільну роботу. Легше влітку, коли приїжджають до батьків Зої. Решту часу живуть порізно. Він ділиться наболілим із Наталею Лівницькою-Холодною: «Нервує Зоя своїми недоладними й якимись нездоровими листами. Взагалі, якое дивно буває: ніби прокинешся від сну і – жонатий».

«Зоя у порівнянні з Маланюком – пігмей, звичайна сіренька жінка, – оповідає письменниця Олена Теліга у листі до Наталії Лівницької-Холодної. – Але під час свого розводу була велетнем. Маланюк чомусь певен, що я радила Зої розійтися з ним. Це неправда. Я знала, що вона нікого не кохатиме, крім нього, хоч він і гнівив її своєю індивідуальністю. Зоя ніколи ні одного слова поганого не сказала про Маланюка. У неї, може, є багато смішних рис, але нема ні одної підлої. Вона ревнувала Маланюка до тебе, але водночас хвалила тебе».

Після розлучення Євген Маланюк працює у Варшаві. Разом із письменником Юрієм Липою засновує журнал «Ми». Пише вірші та критичні статті. 1933 року одружується з працівницею чехословацького посольства Богумилою Савицькою. У них народжується син Богдан. Проте живуть порізно: він – у Варшаві, жінка з сином – у Празі. «Ви пишете, що у вас можна відпочити? –

Маланюк запитує Уласа Самчука на початку 1943 року. – Мені аж дивно, що таке дієслово взагалі існує. У мене таке враження, що я постійно перебуваю в стані високої електрифікації. Хворіє мені син, для якого варшавське підсоння є убійче. Біда з бюджетом. Родинний човен «то виринає, то потопає» у цих хвилях. Є щасливі люди, як Чижевський чи Антонович, що можуть в тиші бібліотеки робити щось пожиточне для батьківщини, щоправда, дуже майбутньої. А я по-старому сиджу над проектами і кресленнями до пізнього вечора. В неділю сплю майже цілий день».

Америка

Коли наближаються радянські війська, виїжджає до Західної Німеччини. Дружина і син не встигають. Живе у таборі для біженців. Час від часу відвідує зібрання письменників. Маланюка запрошують до різноманітних мистецьких об'єднань – переважно відмовляється. «І от знову я при домашніх пенатах, – пише Уласу Самчуку 1946-го. – Та доба, що провів з вами і друзями, видається сном. Хліб ваш їв ще кілька днів, яблука ще досі доїдаю, а риба чекає на так званий чорний день. Велика шкода, що ми справді є «в розсіянні суті». «У мене – в головному – без змін: родини немає, і я один. І нічого в перспективі», – пише педагогу Петру Одарченку у відповідь на привітання з 50-річчям.

Сподівається на зміни після переїзду до США. Знаходить там роботу інженера, приділяє їй більшість часу. Коли отримує відпустку, пише знайомій Оксані Сембай-Галицькій: «Сплю по 12-13 годин денно. Зробив собі власну «санаторію» і лікую нерви. Бо втома була вже крайня».

1962 року вдається побувати у Варшаві. Туди ж приїжджає Богумила. «За татом і мамою стежили агенти, – оповідає Богдан Маланюк. – Вони намагалися втекти за місто, де був будинок тітки. Але в лісі біля нього теж з'явилися незнайомі люди. Тікали звідти вночі задвірками, болотом і полем до Варшави. Сховалися в інших знайомих. Коли тато йшов до літака на Нью-Йорк, то прийшов в останню хвилину. Знайомі обступили його щільно, щоб не затримали. Мама вернулася до Праги розхвилювана, але щаслива. Невдовзі по тому її допитувала держбезпека. В наступному році вона померла».

Євген Маланюк дізнається, що Зоя Равич, яка після другого заміжжя носила прізвище Плітас, живе у Канаді. Овдовіла. Надсилає листа з пропозицією листуватися. Та погоджується. Збереглося більше п'ятидесяти листів від Маланюка, написаних протягом 1958-1968 років. На прохання письменника Зоя відправляє посилки до сім'ї сина.

Євген і Зоя зустрічаються. Спочатку в Торонто, потім – у Нью-Йорку. «Мила Зоє! Дякую вам за ці дні, що провів їх справді в родині і що відчув себе молодшим на 30 літ», – пише їй після першої зустрічі.

«Приснився сон, ніби я в пошуках пресового діяча потрапляю в Москву. Якесь не то курсіха, не то родичка водить мене по місту. Йдемо до театру – «забити час». З театру – в ніч. Зорі над Москвою. Куранти. Йдемо до бувшого «Яру». Там дешевий комфорт із червоним оксамитом і запорошеними пальмами. Публіка досить з'європеїзована. Звичайна ситуація емігрантського сну. Я вже шукаю там переночувати, вже розмовляю з якоюсь кухаркою-українкою. Втім з'являється фігура з ГПУ – одесько-єлисаветградського типу – і починають пізнавати. Раптом жіночий голос – в американській амбасаді, порозуміємося очима, вона влаштовує на ніч», – нотує Євген Маланюк у щоденнику 11 червня 1941 року.

Не носив вишиваної сорочки

1897, 1 лютого – Євген Маланюк народився в Новоархангельську – тепер райцентр Кіровоградської області. Батько Филімон був із чумацького роду, працював у школах і судах. Мати Гликерія Стоянова – з військових переселенців із Чорногорії. Крім Євгена, у них було два молодших сини – Онисим і Сергій. Мати померла 1913 року. Батько одружився друге з Євдокією Змунчило. Мали доньку Єлисавету. Всі, крім Євгена, помиралі на початку 1920-х.

1906 – почав навчатись у Єлисаветградському земському реальному училищі. Жив на квартирі у хрещеного батька Івана Кузнєцова. «Маланюк не брав участі в аматорських українських виставах, не носив вишиваної сорочки, – згадує товариш Олександр Семенко. – За його часів у реальній школі не було таємних українських гуртків. Але була Україна. Вона була в традиціях українських родин. Навколо була природа, віковий хід якої так прекрасно відбивався у наших християнських святах».

1914 – вступив до політехнічного інституту в Петербурзі. З початком світової війни мобілізували. Навчався у Київській школі прапорщиків на Контрактовій площі у Києві. За три місяці успішного навчання Маланюк отримав чин офіцера-прапорщика. Після кількох місяців служби в тилу вирушив на Південно-Західний фронт.

1916 – прапорщик батальйону на території Володимирської губернії. Пізніше у званні молодшого офіцера служить на фронті, стає ад'ютантом начальника штабу 1-ї Туркестанської дивізії полковника Євгена Мишковського. Після лютневої революції – ад'ютантом генерала Василя Тютюнника. Служив при Генеральному штабі УНР та Української Держави.

1919 – потрапив у полон до поляків. Наступний рік провів у таборах для інтернованих – у Штелкові, Шипіорні та Каліші. Пише вірші і бере участь у виданні літературного журналу «Веселка». «Ходив по таборівим подвір'ї у незмінних обмотках, що якимось підкреслювали його трохи ци-

Євген Маланюк із дружиною Богумилою та сином Богданом, Варшава, кінець 1930-х років. Фото з архіву ім. Антоновича УВАН (США).

бату ходу, – згадує військовий Петро Шох. – За мундир йому правив балахон – норвезька рибальська куртка сірого кольору з капузкою, яку видавала якась благодійна організація. Незважаючи на те, що балахон робив людину подібною до лантуха, Маланюк умів якось по своєму елемувати капузку, навіть з претензією на елегантистність».

1923 – вступив на гідротехнічне відділення інженерного факультету Української господарської академії у Подєбрадах, Чехословаччина. По завершенні навчання поїхав жити до Варшави. Разом із письменником Юрієм Липою заснував видання «Ми». Писав вірші та критичні статті. Співпрацював із львівським журналом «Вісник», який редагував Дмитро Донцов. Займався перекладами і вчителював.

1949 – виїхав до США. Працював інженером на виробництві. Брав участь у роботі об'єднання письменників «Слово». Виступав зі своїми віршами та лекціями з історії у США та Канаді. «Мав приємний вечір в Гарвардському університеті, – писав до сина Богдана 1967 року. – Не було це так, як в Оттаві, коли прийшло 300 осіб, але було це приємним і близьке молодіжній аудиторії. Сім'я, у якій я мешкаю, має гарний патефон. Слухаю «Кармен», я щасливий».

1968, 16 лютого – Євген Маланюк помер у Нью-Йорку. Похований на цвинтарі святого Андрія у Саут-Баунд-Бруку.

gazeta.ua (скорочено)

Подвижники державності

Іван та Ганна Рогачі залишили Пряшів та Оломоуц і загинули у Бабиному Яру

ТЕКСТ: Владислав ЛАДАНИ

Бабин Яр – це місце і символ трагічних подій. У 1942 році тут, серед багатьох інших, були розстріляні українські патріоти, які гуртувалися навколо ідей самостійної та незалежної української нації. Серед них – великобerezнянці Іван та Ганна Рогачі.

Іван Рогач навчався у Великобerezнянській горожанській школі. За порадою вчителів Смеречанських Івана дали в науку. Після навчання у Мукачівській торговельній академії працював вчителем у Руському Мочарі Великобerezнянської округи, а потім поступив до Львівської богословської семінарії. За розповсюдження українських національних ідей довелося завершувати навчання в Пряшеві, а потім в Оломоуці.

А коли в 1937 році Підкарпатська Русь почала боротися за свою автономію, молодий патріот став активним борцем за волю краю. «Я хочу більше працювати між народами, на суспільному полі, бо до того чую особливішу охоту і спосібність... Хочу активно працювати між народами на релігійному, національному й політичному полі», – так визначив свій життєвий шлях у листах до рідних. На Всепросвітянському з'їзді в Ужгороді 17 жовтня 1937 року Іван Рогач проголосив від імені молоді: «Ми народилися українцями й ними завжди хочемо бути! Інтерес групи чи партії не сміє бути вище від національного інтересу. Добро народу – це сучасна українська правда. Про неї мусимо пам'ятати всі, як селянин, так і інтелігент. Ласки просити ні в кого не будемо. Ми вже не покірні раби чи всякі карпато-татро-лемко-бойко-роси, а свідомі українці! Не будемо лизати руку, що нас б'є! Ми всі тут присягаємо... перед Богом і світом, що не зречемося ні крихітки наших національних прав, за свою українську мову і культуру і за правду радше дамо розпіятись, ніж мали б зрадити свій український нарід!».

4 вересня 1938 року учасники Політичного Конгресу організують «Українську Національну Оборону», де Іван Рогач – місто голова й організаційний референт. Після того, як угорські війська зайняли Ужгород,

Мукачів, Берегове з околицями, УНО переорганізувалося в Організацію національної оборони «Карпатська Січ». Іван Рогач став заступником її коменданта. Його брат Михайло Рогач через багато років зробив виписки з рідкісної книги свідчень Миколи Сидора-Чорторійського «Мандри життя. Анабаза» (Нью-Йорк, 1975), зокрема з розділу «В Карпатську Україну»: «Причимчикувавши остаточно до Хусту, що тепер мав стати новою столицею Карпатської України, я вперше зустрівся аж за пару днів з одним молодим паном, з яким мав умовлену «згори» зустріч через кличку «32 – 23 – Париж – Прага». Після формальности ми познайомилися особисто. Це був Іван Рогач, що мав відповідне місце в рядах ОУН, а офіційно працював як особистий секретар о. д-ра Августина Волошина...».

У Хусті І. Рогач редагує єдину щоденну українську газету у Закарпатті «Нова свобода». Василь Гренджа-Донський дав оцінку діяльності І.Рогача: «Генеральним писарем вибрано Івана Рогача, оцього одчайдушного борця, популярного речника, першорядного агітатора». Після захоплення Закарпаття Угорщиною І.Рогач їде на Пряшівщину, й деякий час видає часопис для селянства. Певний час у Львові очолював допоміжний комітет. Восени 1941 року, у складі похідних груп А.Мельника, що мали на меті налагодження у Києві українських державних і культурних інституцій, І.Рогач перебрався до Києва. Одним із важливих пунктів програми відродження української державності було створення українських газет, журналів. Газета «Українське слово» під редакцією Рогача проіснувала приблизно чотири з половиною місяці. Для відважних журналістів вони були сповнені справжньої боротьби за українську державність в умовах німецької окупації. В «Українському слові» друкувалися О.Ольжич, О.Теліга, У.Самчук. Газета виходила під гаслом «В Україні – по-українському!» і чітко задекларувала свою редакційну політику: «Наше спільне завдання – збудити українську свідомість,

піднести почуття національної гідності – ті почуття, без яких кожен нарід приречений на твариняче, рабське животіння».

Мета цієї боротьби оприлюднена в одній із публікацій: «Своїми жертвами, своєю героїчною боротьбою Україна здобула собі право мати надію, що ввійде до складу нової Європи як великий і вільний нарід, як майбутня Українська Держава».

Окупантів тривожила відверта національно-патріотична позиція редакції. Вони вимагали, щоб зі шпальт газети лунали похвали Гітлеру і новим «господарям» України. Дециля тих матеріалів, у яких згадувалася «армія фюрера», були непомітними з масиву публікацій, де виразно, на повний голос звучала тематика боротьби за українську державність, незалежність, самостійність, відродження віковихних українських звичаїв і традицій, виховання нової української нації. До редакції німці заслали чимало різних провокаторів, почали діяти радикально – розправлялися зі створеними в столиці українськими інституціями. Німці вперше арештували редактора І. Рогача 9 грудня 1941 року, але через кілька днів його випустили. Гестапо ще того ж року знову заарештувало багатьох журналістів редакції і самого редактора. Німецька влада винесла Івану Рогачу смертний вирок. Сестра Ганна, що була співробітницею газети, прийняла мученицьку смерть разом з ним. У місті Виноградіві, де навчалася Ганна Рогач, встановлено на її честь меморіальну дошку

Березний 24

Августин Волошин та Іван Рогач

Дзеркало сучасності

Є певна схожість ситуацій у Хусті тоді та в Києві тепер

ТЕКСТ: Сергій ФЕДАКА

На Красному Полі під Хустом у березні щороку згадують полеглих за Карпатську Україну. Важливість армії тепер розуміється краще, ніж тоді...

Карпатська Україна 78 років тому проголосила незалежність, яка протрималася вкрай недовго. Кілька днів їй довелося оборонятися від наступу набагато сильнішої армії угорських фашистів. Тим подіям передували ще п'ять місяців повчальної розбудови держави у формі автономії, до якої край виявився неготовим, тому все відбувалося методом проб і помилок.

Карпатська Україна була драматичною спробою наших предків вписатися у коло тогочасних європейських держав, у тодішній міжнародний пасьянс. Ситуація сприяла і по-суті змушувала до виходу зі складу Чехословаччини, яка після сумнозвісної Мюнхенської угоди ледь трималася у суцільному оточенні Німеччини, окупованих та анексованих нею територій, її союзників, а з проголошенням Словацької держави та німецької окупації Чехії й Моравії – «відрізаній» Карпатській Україні, зрештою, довелося спробувати проголосити незалежність, навіть всупереч волі ряду місцевих політиків. Зате для початку державного життя ті самі обставини були вкрай негативними. Посередині Європи творилися передумови для світової війни. Карпатська Україна опинилася в самому епіцентрі тодішніх суперечностей: направо підеш – Гітлеру в зуби попадеш, наліво підеш – Сталін з'їсть. Були ще, звісно, і західні демократії, але їхні дипломати і журналісти теж штовхали Карпатську Україну в обійми до Гітлера, аби швидше спровокувати конфлікт між ним і Сталіним. Усі великі держави переслідували виключно свої шкурні інтереси, а невеличкий край біля Карпат був для них

тільки розмінною фішкою у великій грі. Певною мірою щось подібне саме спостерігаємо і сьогодні, тільки уже в масштабах цілої України, яка і міжнародно визнана, і має багато компліментів на свою адресу, але політика щодо нас та сама: ні миру, ні війни, чекання погоди біля моря.

Карпатська Україна 1939 року не була потрібна нікому, окрім самих українців. Те саме бачимо тепер щодо сучасної України, яка, схоже, черговий раз лишається сам-на-сам з власними проблемами, які можна вирішити тільки шляхом самоорганізації. Схожа ситуація була і у 1938-1939 роках. Здавалося, що тоді ООН мала ідеальні можливості почати на практиці реалізовувати державотворчі чи хоча би націєтворчі заходи, про які стільки дискутувалося попередні два десятиліття, до яких так довго готувалися, а коли дійшло до діла, то виявилось, що організація розколоті після загибелі Євгена Коновальця, у керівництві ряд іноземних агентів (Р.Ярий), а рядові члени таки дезорієнтовані. Зараз бачимо те саме. Патріотичний табір в Україні у суцільних «непонятках», якісь морально-політичні авторитети і орієнтири відсутні, суспільні настрої – у ступорі.

Честь і хвала колишнім керівникам Карпатської України, що у тодішній невизначеній (і схоже, що безнадійній) ситуації вони намагалися опиратися на принципи легітимності та демократичності. Ясно, що строгого дотримання їх у тих передвоєнних умовах не могло бути у принципі, але важливе вже саме декларування їх (наприклад, у Законі №1) у той час, як більшість європейських країн сповідували тоталітаризм або принаймні авторитаризм. Нині Україна знову балансує між демократією і авторитаризмом, парламент самоусунувся від реального впливу на ситуацію, а місцеві органи народовладдя в умовах нібито реформи децентралізації взагалі втрачають останні важелі впливу. В Україні розбудовується поліцейська держава, але кримінальна злочинність від того чомусь почувається тільки усе більш вільотно.

Карпатська Україна, як і попередні українські державності, недооцінювала роль військового будівництва, за що і поплатилася. Сучасна Україна врахувала бодай цей урок. Україна приречена або мати сильну армію, або не існувати взагалі.

Обидві держави осяяні Шевченковим словом. У дні Карпатської України Кобзареві виповнювалося 125 років, у Хусті до цієї дати готувалася інсценівка «Гайдамків», проте вона так і не побачила світла рампи. У нас 200-річчя Шевченка теж змазалося через початок російської агресії. Натомість нинішнє 203-річчя відзначено набагато масштабніше і змістовніше. Гадаємо, що і річниця Карпатської України буде яскравою за тогочасний ювілей.

Карпатська Україна практично не мала життєвого ресурсу, окрім працюючого населення. Сучасна Україна має ресурсів незмірно більше. Чесно кажучи, більше, ніж десятки інших європейських держав. Правда, усе у страшенно занедбаному, деградованому і розкраденому стані, відбувається стрімка деіндустріалізація, руйнування соціокультурної інфраструктури і вимивання населення за кордон. А після запровадження безвізового режиму останній процес тільки посилиться.

Карпатська Україна трималася допоки могла. У нинішньої України таких можливостей значно більше – перш за все через різницю масштабів, хоча більшість негативних факторів зараз ті самі.

Голос Карпат

Рука Кремля в Польщі

Як сталініст оплачував антиукраїнські акції грішми російських багатіїв

ТЕКСТ: Кирило МЕФОДІЄВ

Всі ці транспаранти «проти Бандери», та й самі десятки зібрань десятків польських націоналістів були щедро оплачені Росією руками Усовського.

Останнім часом стосунки України і Польщі почали псуватися. У Польщі вже пройшло кілька антиукраїнських акцій, деякі польські політики знову заговорили про «Волинську різню» й вимагають від України перегляду своєї історії. Водночас в Україні хтось почав руйнувати польські пам'ятники. Здавалося б, непрості питання українсько-польської історії вже давно обговорили на двосторонньому рівні, але хтось знову почав ворухити старе. Водночас в погіршенні відносин між двома країнами не зацікавлена ні Україна, ні Польща. Хто ж стоїть за останніми подіями?

Завдяки роботі українських «гактивістів» вдалося заглянути у пошту одного із «сірих кардиналів» російської зовнішньої

політики у Європі. Отже, знайомтеся: громадянин Білорусі Александр Усовській, 1968 народження, прописаний у білоруському Білоозерську. Палкий шанувальник «русскава міра», історик, письменник і публіцист, автор на сайті проекту Віктора Медведчука «Український вибір». Українські гакери отримали доступ до його комп'ютера і впродовж кількох місяців контролювали все його листування. Усовській активно займався організацією антиукраїнських акцій у Польщі та інших країнах Східної Європи.

Купити польських ультраправих

Реалізувати ці проекти йому допомагає його офіційне прикриття – фіктивна недержавна організація «Східноєвропейська культурна ініціатива», яка була за-

реєстрована у столиці Словаччини наприкінці 2013 року. З перших днів існування організації Усовській починає шукати джерела фінансування. Не гребує любитель російського світу навіть запитами про гроші до структур ЄС. З середини 2014 року починає співпрацювати з Інститутом країн СНД, яким керує депутат Державної Думи Затулін (партія «Єдина Росія»). Першою ідеєю Усовського було створення громадської організації для роботи в інформаційному просторі «Вишеградської групи» (Польща, Чехія, Словаччина й Угорщина) і просування російських ідей у Східній Європі. Прогнозований бюджет проекту – 42 тисячі євро на місяць. У Затуліна з цікавістю поставилися до такого організатора. Усовській починає вивчати простір Східної Європи, пише Затуліну аналітичні записки. На російському телебаченні він почав з'являтися як експерт з Польщі. Завів зв'язки серед проросійських організацій у Східній Європі, його пропозиції щодо співпраці стали чіткішими, зросло й суми для проектів. Ось лист, очевидно, адресований Ігорю Сергійовичу Шишкіну, заступнику Затуліна: «Вчора мої хлопці з OWP (Obóz Wielkiej Polski) провели переговори з керівниками PSL (Polskie Stronnictwo Ludowe, парламентська партія, що традиційно проходить в Сейм, сьогодні має там 28 депутатів і 2 сенатори) – і дійшли до взаємовигідного консенсусу. PSL готова внести у свої виборчі списки по всіх 42 виборчих округах кандидатів від OWP... і гарантувати проходження в Сейм п'ятеро наших кандидатів,... що дасть змогу створити... проросійську групу депутатів (OWP – організація, яка восени минулого року організувала 12 мітингів у Польщі на підтримку Новоросії і проти київської хунти)... Всю цю роботу можна провести під прапором Ін-

ституту країн СНД і під особистим керівництвом тов. Затуліна. Потрібна сума для цього – 285 тисяч євро. Вирішити треба ШВИДКО».

Поступово Усовській почав спілкуватися з представниками ультранационалістичних організацій, євроскептиками, правими і лівими радикалами. Скажімо, представникові польських націоналістів Dawid Berezicki («OWP» – «Табір Великої Польщі») він розповів про проблеми, пов'язані з виборами в Росії – мовляв, поки не буде обрана нова Дума, всі ідеї заморожені. Вибори в Держдуму (визнана нелегітимною в Україні) пройшли 18 вересня 2016 року, визначилися куратори за конкретними напрямками і почалася робота на всіх фронтах. До речі, саме після виборів до Держдуми раптом знову почали псуватися відносини України і Польщі, проходять численні антиукраїнські акції в Польщі, а в Україні хтось почав руйнувати польські пам'ятники...

«Антибандерівська розписка»

Після обрання Затуліна в Держдуму Усовській надсилає йому черговий проект. Цього разу йдеться про спробу розсварити українців і поляків руками польських націоналістів. Для цього планують створити Дискусійний клуб «Polonia Vita», який залучить до своєї роботи парламентські партії Kukiz'15 і PSL: «ми... декларуємо своє абсолютне неприйняття чинної київської влади і відмову від будь-якої співпраці з режимом, який асоціює себе з ОУН-УПА, і визначаємо способи й методи боротьби з нею, всі некримінальні способи oregerandi (відмова від здавання житла, прийому на роботу та будь-яких інших видів допомоги українським біженцям, поміченим у поклонінні «героям УПА», а також особам, які брали участь в АТО, скакали на Майдані і публічно демонстрували лояльність київській хунті в соціальних мережах, а також відмову від підтримки будь-яких видів допомоги теперішній українській державі) у ставленні до теперішньої української влади ми оголошуємо в спеціальній Декларації – яку публікуємо у всіх націоналістичних медіа, як традиційних, так і електронних. З моменту публікації згаданої вище Декларації теперішня влада на Україні стає для всіх польських націоналістів незаконною, а всі польські офіційні особи, які наважаться її підтримати – будуть піддані громадському остракізму і всім законним методам бойкоту. «Нічого спільного з антипольським режимом в Києві!» – стане головним гаслом кожного польського націоналіста.

Опозиційні сили у Сеймі (Рух Кукіз*15 і PSL) вийдуть з ініціативою заморожування дипломатичних стосунків з Україною до того часу, поки Порошенко чи його змінник публічно не покажуться за злочини УПА на Волині, не попросять ви-

бачення у польського народу за вбивства ні в чому не винних людей і не оголосять ОУН і УПА на Волині злочинними організаціями – заборонивши будь-яку їхню героїзацію. У всіх українців, які перебувають у Польщі, візьмуть підписку про те, що названий громадянин України... з повагою ставиться до польських звичаїв, шанує польські традиції і дотримується польських законів... цілковито поділяє біль і гіркоту польського народу за його жертвами на Волині, а також про те, що цей громадянин вважає ОУН-УПА злочинними організаціями, винними в загибелі ста тисяч ні в чому не винних мирних польських громадян. Без такої підписки жоден український громадянин не може бути прийнятий на роботу в Польщі – так само жоден українець не може просити в Польщі притулку».

По «великому» й «малому»

Фантазія російських кураторів мало чим відрізняється від ідеологів фашизму, але ідеї Усовського сподобалися Затуліну – на їхній спільній зустрічі обговорили деталі подальшої співпраці, і Усовській дякує за оплату «відрядних». Ціна питання для старту проекту – 30 тисяч євро.

Уже в лютому цей проект набув чіткіших рис, визначено терміни. Після спілкування з польською стороною 1 лютого Усовській надсилає росіянам такий кошторис для старту проекту: «1. Установча конференція – 5.000 євро. 2. Інформаційне забезпечення роботи Дискусійного клубу поза пленарними засіданнями – 8.000 євро. 3. Три пленарних засідання – 39.500 євро. 4. Урочисте підписання Декларації в Ченстохові – 21.620 євро. Всього потрібно 74.120 євро (5.335.000 рублів). Гонорар керівника проекту – 500.000 рублів. Всього 5.835.000 рублів. Термін виконання – 7 тижнів».

Але на маленькі акції теж потрібні гроші. Звичайні мітинги, проросійські акції з участю польських націоналістичних організацій OWP KORWIN обходяться всього в пару тисяч євро: «Євгенович, ще дещо для Ігоря Сергійовича. На 5 березня мої хлопці з OWP разом з KORWIN планують провести мітинг проти української агресії на Донбасі: «Zarejestrowałem manifestację na 5-go marca w porozumieniu z Lilii Mosschethovą (це помічниця Корвіна-Мікке) a spotkamy się w najbliższą sobotę aby omówić ostatecznie wszelkie szczegóły akcji». Крім цього, у них заплановано подати сповіщення у варшавську мерію на мітинги 11-го (марш пам'яті жертв Волинської різни) і 18 березня («Російський Крим!»). Було б з біса добре (для підтримання в них бойового духу й завзяття) трохи їх підтримати фінансово (на атрибутику – прапори, транспаранти, листівки, звукопідсилювальна апаратура, бутерброди учасникам, чай і вода). На все про все треба приблизно 3,5-4 тисячі євро. Приєднай це прохання до попереднього

По Польщі - 13,5 тисяч євро, по Словачці - 6 тисяч, по Венгрії 2,5 тисячі не считая мітингу Венгерської гвардії, забезпечення процесу - 25.900 долларов

11.08.2014 23:44

Места проведения акций

1. Польша: Люблин, Жешув, Краков
2. Словакия: Кошице, Банска-Бистрица
3. Венгрия: Будапешт

По Польше:

1. В каждом из указанных городов в период с 20.08 по 10.09 – 2 митинга общей численностью до 100 человек, после каждого митинга – пресс-конференция организаторов и фуршет для приглашенных журналистов.
Общие расходы 13.500 евро

По Словакии:

В каждом из указанных городов в период с 20.08 по 25.08 по одному митингу общей численностью до 200 человек, после митинга – мероприятия, аналогичные польским.
Общие расходы 6.000 евро.

По Венгрии:

Здесь все сложнее и проще одновременно: достаточно будет согласовать акцию с партией Jobbik. С нашей стороны – расходы на атрибутику и на питание демонстрантов. Общие расходы – 2.500 евро. Отдельно – митинг «Венгерской гвардии» за возвращение Уйгара, Мункача, Берегсаза исконному владельцу – но это в случае согласия Jobbik а.

Прочие расходы:

автомобиль Geely Emgrand X7 – 20.500 долларов США

Съемки фильма «Славянское сердце. Повесть о Рудольфе Яшике», включая аппаратуру, оплату командировочных и суточных для операторов – 3.400 долларов США.

Один зі звітів Усовського своїм російським кураторам і плани оплати за розпалювання антиукраїнської ворожнечі у Центральній Європі (див. стор 13).

– про 600 євро на завірений переклад експертизи Молокова».

Проти «хохлів»...

Робота з депутатами в кулуарах польського Сейму коштує трохи дорожче: «Є реальна ймовірність протягнути в Сейм закон про підписання всіма українцями, які перебувають в Польщу, анафеми на адресу ОУН-УПА. Ришард Чарнецький (заступник голови Європарламенту, євродепутат від PiS) у розмові з Анджеєм Романчуком, головою Російської культурної громади у Білостоці, сказав, що керівництво Сейму серйозно вважає, що наступним кроком опозиції (KOD і Nowoczesna Ришарда Петру) буде наймання українських гастарбайтерів для вуличних протестів, бо поляки не хочуть під цю справу підписуватися, в основному об'єкт вербування – безробітні, а вони на роль вуличної «піхоти» не годяться А хохли – ще й як! А якщо змусити хохлів підписати такий папірець – вони будуть боїтися вписуватися в авантюри опозиції, типу, поліція про них знає і за найпершого косяка – депортує. Крім цього, є ймовірність роботи через профспілки – вони реально гостять зуби на хохлів (ті круто збивають ціну на роботу). Загалом алгоритм матиме приблизно такий вигляд – Виконавчий комітет Дискусійного клубу буде шукати фірми, які юзають хохлів,

Що об'єднує сталініста Олександра Усовського та польського «націоналіста» Войцеха Войтулевича? Не лише ненависть до України, а й банальна жадібність. Свої погляди на мітингах вони відстоюють за гроші від «ненависних буржуїв» з Росії.

і пропонувати їм взяти у своїх співробітників (громадян України) індивідуальне підтвердження, що підтримує оголошення Польщею ОНУ-УПА злочинними організаціями, а «Волинську різню» — геноцидом. У разі відмови директора від цього — буде йти загроза внести його фірму (крамницю, фабрику і теде) у список організацій, які підтримують бандерівців у Польщі. Дуже дійовий захід!

Загалом треба 20 тисяч євро для початку робіт... Україна отримає повноцінний фронт на Заході, а хохли в Польщі миттю зів'януть і перестануть фоткатися з прапорами Правого Сектору на фоні польських пам'яток (як вони це роблять зараз). Бандерівцями вони бути не перестануть, але зрозуміють, що бути бандерівцем у Польщі — дуже херовий бізнес, і перестануть підтримувати Порошенку.

На другий етап — обговорення і формулювання Декларації, її доведення до ума, публікація, створення виконавчого органу Дискусійного клубу і технічна робота з виявлення хохлів у Польщі, з наступним отриманням від них підписки про категоричне несприйняття ідеології ОУН-УПА, плюс робота в Сеймі — потрібно десь тисяч 120 євро».

Грошей, більше грошей...

А ось спілкування з представником праворадикальної партії Kukiz'15 (35 місць у польському Сеймі з 460 за результатами виборів 2015 року) про можливу схему фінансування: «Сьогодні прийшов лист від помічника Павла Кукіза... Кукізі*15 пропонує внести... сто тисяч — тобто, 22.700 євро, але за умови, що вони будуть формувати порядок денний. У якому перші три питання — заборона ГМО в Польщі, ліквідація дотації католицької церкви і підвищення неоподаткованого прибутку поляків — нас взагалі мало цікавить. Наше ж питання, заборона на вияв росіянофобії в Польщі, вони поставили четвертим пунктом, тобто за залишковим принципом. Це поганий варіант. Наші поляки загрузнуть у суперечках з кукізізвцями на теми, які для нас особливого значення не мають. І ми ризикуємо не отримати той документ, який нам потрібен. Тому вважаю, що пра-

вильно було б діяти за раніше запропонованим варіантом — Кукізі*15 і KORWIN вносять половину засобів на пленарні засідання — 19.750 євро — і ми ставимо по одному їхньому питанню в лист обговорення. Але порядок денний формуємо ми, ми ж пишемо текст підсумкової Декларації. У цій ситуації ми економимо засоби, не поступаючись принципами».

Щоб отримати гроші і виглядати довірливіше, Усовській не зупиняється ні перед чим. В одному з листів згадує Adam Rynkowski, як помічника Павла Кукіза і натякає на скидку у вирішенні питань. Він пише поганою польською мовою. Найімовірніше, Rynkowski — фіктивна особа, створена самим Усовським, щоб розкручувати на гроші московських кураторів і пропонувати їм привабливі знижки начебто від помічників польських політиків. Людина, яка не знає польської мови чи не крутиться в польських політичних колах, навряд чи зможе перевірити достовірність пропозицій Усовського-Rynkowski. Але, щоб переконати московських кураторів, зійде й така незграбна комбінація...

«Заборона росіянофобії»

Ще одним проектом Усовського була така собі «Ченстоховська декларація». Її пропонували Затуліну («Єдина Росія»), Слуцькому (ЛДПР) і Малофєєву (православний олігарх). 28 листопада 2016 року Усовській розповідає когось, що міг би виправити становище «К.В.» (Костянтин Валерійович Малофєєв?) після провалу збройного повстання в Чорногорії: «Лено, здрастуйте! ...Я гарантовано можу зробити в Польщі, легально, законно і досить швидко, без жодної конспірології, суто в правовому полі... ефект... в сто разів більший, ніж був би від бузи в Чорногорії, яка не відбулася. Сім тижнів. З моменту видачі грошей і до моменту вибуху інформаційної бомби в ефірі. Після цього ніхто К.В. не згадуватиме провалу чорногорської авантюри — всі будуть його знати, як замирителя Польщі й людину, яка зробила перший (і найголовніший) крок на шляху знищення польської росіянофобії. Це не жарт. Я це все реально можу зробити. У вказані терміни і за вказані гроші». Звісно, можна

з усмішкою поставитися до таких планів, але в наступних листах ми знаходимо детальний опис витрат за цим планом. Ціна питання — 75 тисяч євро.

Крім незграбних пропагандистських заходів, фонд Усовського готує заходи так званої «м'якої сили» — коли під виглядом культурного обміну та збагачення відбувається просування інтересів Росії в країнах Східної Європи, скажімо, безневинний культурний проект конкурсу документальних фільмів «Моя Росія» у Східній Європі всього за 46100 євро.

Водночас той самий фонд Усовського промацує ґрунт для проведення референдуму для виходу Словаччини з НАТО. У проектах «Молдова — не Румунія» і «Україна — не ЄС» пропонується створення товариства патріотично налаштованих блогерів, які працюють в різних віртуальних середовищах, для оперативного розв'язання інформаційно-пропагандистських завдань для відстоювання суверенітету Молдови як проросійської держави, орієнтованої на ЄАЕС, та проросійського курсу України (під «патріотизмом» у цьому контексті мається на увазі молдавська політична ідентичність на протигагу євроінтеграційному й уніоністському курсу; така ідентичність нерозривно пов'язана з образом Молдови як євразійської, а отже, проросійської держави).

Висновки

У Східній Європі активно діють проросійські недержавні організації, які під виглядом культурних, дискусійних і аналітичних майданчиків аналізують ситуацію з метою проведення проросійських акцій. Їхня діяльність щедро оплачується російськими «грошовими мішками» за наказом з Кремля. Іноді це відверто незграбні ідеї, які залишаються тільки на папері і в листуванні із замовником. Часто на вигляд ці заходи не мають відверто проросійського характеру. І справді, що поганого може бути в конкурсі фільмів? Але так вербується і підготовується мережа проросійських елементів у Східній Європі. Сьогодні це агенти культурного впливу, а агентами чого вони стануть завтра? Починається все з безневинних пікетів проти дій української армії на Донбасі чи зборів допомоги фейковій «новоросії». Поступово такі організації виходять на спілкування з помічниками чинних політиків, де їм називають конкретні суми за співпрацю. А потім несподівано по всій Польщі прокочується антиукраїнська акція, які одночасно тось в Україні підігриває вандалізм польських поховань.

А Усовській і йому подібні організації продовжують надсилати в Москву нові прайси за свої послуги з дестабілізації ситуації в Європі. «Русській мір» росіяни просувають будь-що, і, судячи із сум, за всяку ціну.

Informnapalm (скорочено)

«Батько» проросійських акцій

Завдяки гакерам стало відомо, скільки коштують демонстрації «за Новоруско» в Чехії

ТЕКСТ: Ондржей СОУКУП

Кілька тижнів тому це ім'я знали лише його ідеологічні поплічники-сталіністи. Завдяки гакерам тепер знаємо, що в 2014 році демонстрації в Польщі, Чехії, Словаччині та Угорщині організовував білоруський активіст Александр Усовській, а гроші на це він отримував від російського олігарха Константина Малофєєва. Всі ці операції вийшли на широкий загал, коли гакери Ukrainian Cyber Alliance зламали і виклали в інтернет вміст пошти Усовського. Усовській злам пошти підтвердив.

«Хочу допомогти вам організувати у Празі демонстрацію проти влади українських олігархів. Вам потрібні гроші на прапори і банери?» – написав Усовській чеському проросійському активісту і комуністу Ладіславу Кашуці. Кашука готував провести у Празі демонстрацію проти «фашистів у Києві».

Александр Усовській надіслав Кашуці 250 євро і попросив його виробити й прапори сепаратистів – так званих «Донецької» та «Луганської» «народних республік». Білоруський «політтехнолог» повідомив Кашуці, що ці гроші – частина його гонорару за книгу про Сталіна. Проте з листування випливає, що в цей же час Усовській отримав 100 тисяч євро на будівництво мережі організацій у країнах Вишеградської четвірки. Посилання на книгу про Сталіна мало сподобатись Ладіславу Кашуці, який назвав себе традиційним комуністом і поважає авторитети Леніна, Сталіна, Молотова, Кастро і Клементя Готвальда.

Александр Усовській надіслав також Кашуці 500 євро на придбання камери Canon, щоб активісти могли знімати свої акції на відео. Відеоматеріали Усовському необхідні були для звітності перед спонсором – олігархом Малофєєвим. Усовській вмовляв Кашуку купити дитячий одяг, полити його кров'ю, і 1 вересня 2014 року надіслати до Києва президенту Петру Порошенку.

Водночас яка-небудь жінка повинна була емоційно розповісти на камеру, що це – одяг мертвих дітей з Донбасу, що їхня кров – на руках у Порошенка. Усовській пропонував Кашуці за це 400 євро і пообіцяв надіслати на акцію журналістів російського державного телебачення.

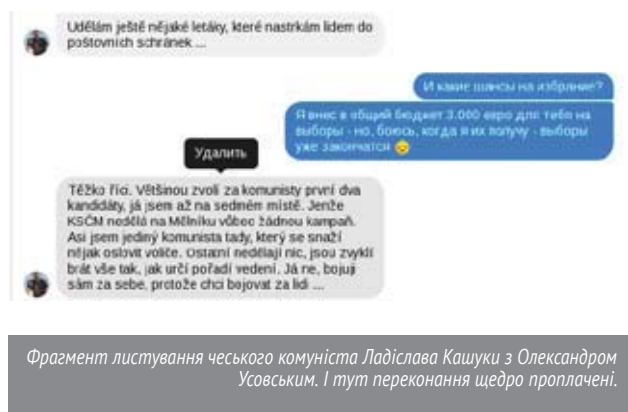
Утім, нічого такого влаштувати не вдалося, Кашука пояснив, що піде на пошту сам,

бо ніхто з його соратників не хоче мати з цим нічого спільного. Але вишло бодай фотографію посилки, щоб її могли використовувати російські медіа. Однак Усовській наполягав на акції, бо подібні відбудуться водночас і в інших країнах, головним чином у Польщі. Бо там білоруський активіст розгорнув бурхливу діяльність.

У звіті, який Усовській надіслав восени 2014 року до Москви, вказано, що за демонстрацію в Будапешті, яку він провів з тамтешніми ультра націоналістами з партії «Йоббік», він заплатив €2,5 тис. За дві демонстрації в містах Кошице та Банска Бістріца Усовській виставив Москві рахунок на €6 тис. Але бюджет на Польщу був більший, ніж удвічі більшим (див. стор. 10-12 – Пор)... У своєму листі до Москви він написав, про підтримку деяких депутатів польської партії «Право і справедливість». Щоправда, депутати партії повідомили, що ніколи не чули про Усовського.

Білорус від серпня до кінця жовтня встиг витратити 100 тисяч євро. Однак, коли він приїхав до Москви із ще більш грандіозними планами, включно з обранням десяти проросійських депутатів до польського Сейму за якихось €285 тисяч, та на нього чекав неприємний сюрприз. «Не розумію, що сталося. Спочатку мене поплескали по плечу, потім попросили почекати на сходах і повідомили, що розгляд мого питання відкладено. Попри те, що у мене в Польщі, Чехії та Словаччині є проросійський «движняк», який працює, як годинник, і хоч завтра може вийти на барикади. Та в мене нема бюджету», – скаржився Усовській у листі до свого колеги.

Експерти говорять, що це було пов'язане з тим, що наприкінці літа 2014 року за питання Донбасу та України став відповідати Владіслав Сурков – сирій кардинал Кремля, який поступово усунув більшість польових командирів на Донбасі і відсік також людей, пов'язаних з олігархом Константином Малофєєвим...

«Біля кожної організації, яка займається зовнішньою політикою, тусуються такі люди. Гроші отримують від бізнесу, який так чи інакше пов'язаний із державою і який хоче покращити свої позиції в очах Кремля», – пояснює російський політолог Іван Преображенський. Каже, що Кремль знає про такі проекти, однак дозволяє їхню реалізацію, а потім дивиться на результати. Для Москви це так вигідніше, бо завжди можна заперечувати свою участь.

Довідка

Російський олігарх Константін Малофєєв – інвестиційний банкір. Основний його інтерес – телекомунікації. У 2009-му році російський державний банк ВТБ звинуватив його у кредитному шахрайстві на \$200 млн. У 2014 році люди з охорони Малофєєва спочатку опинилися в Криму, а потім – на території Донбасу, зокрема Ігор П'ркін (Стрелков). Після цього претензії банку до олігарха були практично зняті, справа закрита. У жовтні 2016-го року поліція Чорногорії затримала кілька десят осіб, які готували державний переворот у країні. Організаторами були серби, які воювали на Донбасі, а також двоє громадян Росії, які перебували у міжнародному розшуку. ЗМІ писали, що за спробою перевороту стояв Малофєєв.

Александр Усовській позиціонує себе письменником, істориком і публіцистом. Його перу належать книги «Военные преступники Черчилль и Рузвельт. Анти-Нюрнберг» й «Боже, Сталина храни! Царь СССР Иосиф Великий» тощо.

Hospodářské noviny, Громадське

Блокада непідконтрольного Донбасу: три умови

Представник президента у Верховній Раді Артур Герасимов назвав умови припинення економічної блокади Донбасу. «Це – повне припинення вогню, відведення важкої техніки і повернення підприємств під українську юрисдикцію», – заявив він, і додав, що всі ці пункти входять до Мінських домовленостей, які Україна повністю виконує.

Герасимов відкинув твердження, що рішення РНБО про запровадження офіційної блокади стало спонтанною реакцією влади на блокаду торгівлі з окупантами, яку вже майже два місяці вели ветерани АТО. «Рішення РНБО стало відповіддю на одну просту річ – на те, що підприємства на окупованій території були по-простому сказати «віджаті» бойовиками, і далі була чітка вимога, що «тепер ви повинні платити гроші, нам, терористам!» – сказав представник президента в парламенті.

Він запевнив, що до недавніх подій гроші окупантам не надходили, оскільки це були українські підприємства, тому всі фінансові операції відбувалися під українською юрисдикцією.

15 березня Рада Національної Безпеки та Оборони України доручила силовикам до 13:00 цього дня припинити переміщення вантажів через лінію зіткнення залізничними і автомобільними шляхами та створити умови для залучення громадського контролю за виконанням цього рішення. «Констатуючи різку ескалацію російської агресії проти України, насильницьке захоплення українських підприємств, розташованих на території окремих районів Донецької та Луганської областей, усвідомлюючи загострення загроз економічній і енергетичній безпеці України, спровоковане свідомими діями терористів, та враховуючи те, що РФ почала на державному рівні визнавати «документи» самопроголошених республік, з метою захисту прав і свобод громадян України та забезпечення національної безпеки України РНБО вирішила: тимчасово, до реалізації пунктів

У результаті блокади різко збіднів олігарх і колишній «хазяїн Донбасу» Рінат Ахметов, який колись спонсорував проросійські партії, але «гудів» за Україну у Донецьку у 2014 році. Ватажки ДНР тепер відбирають його майно: стадіон і маєток, куди поселився головний бойовик Александр Захарченко.

1-2 Комплексу заходів з виконання Мінських домовленостей від 12 лютого 2015 року, а також до повернення під українську юрисдикцію захоплених підприємств, припинити переміщення вантажів через лінію зіткнення», – сказав Турчинов після закінчення засідання.

Кабінету міністрів України доручено невідкладно розробити і запровадити план заходів із забезпечення безпечного і надійного функціонування паливно-енергетичного і металургійного комплексу України, проаналізувати негативний вплив на економіку та бюджет країни та вжити заходів щодо їх мінімізації. Також МВС, Нацполіції, Національній гвардії та СБУ було доручено вжити додаткових заходів зі зміцнення громадської безпеки та протидії диверсійним і терористичним проявам, спробам порушення громадського порядку. Турчинов зазначив, що керівництво АТО має вжити вичерпних заходів з нейтралізації

можливих збройних провокацій. «Національному банку України, Службі безпеки України доручено проаналізувати діяльність банківських установ України, у капіталі яких є частка державних банків РФ, та протягом доби внести відповідні пропозиції, зокрема, щодо запровадження проти них санкцій», – підсумував секретар РНБО України. Перекриття транспортних шляхів у напрямку ОРДЛО не стосується гуманітарних вантажів, а також цивільного автотранспорту, й простих громадян, які переміщують товари для особистих потреб.

16 березня президент Петро Порошенко підписав це рішення. Це сталося на 59-тий день від початку громадянської блокади активістами, які вимагали від ватажків ОРДЛО відпустити полонених, а від влади – припинити торгівлю з окупантами.

главком

«Серйозно, але не катастрофа»: збитки від блокади

В непідконтрольних районах виробляють 1,6% ВВП України, порахувала німецька група радників в Україні, яка оцінила втрати української економіки від блокади на Донбасі. Про це заявив керівник групи Рікардо Джуччі. Найбільші проблеми, за його словами, постануть у виробництві сталі, також відчутним буде вплив на електроенергетику. Як наголосив німецький економіст, загалом, «з макроекономічного погляду, це, безсумнівно, шок для країни», інакше МВФ не переносив би питання виділення наступного траншу кредиту за програмою

EFF, але «це не катастрофа». Він пояснив, що якщо 2013 року виробничі ланцюги на Донбасі були тісно пов'язані, то зараз ситуація змінилася, за три роки інтеграція стала набагато меншою, вона зберігається передусім у виробництві сталі.

«Для інших секторів ми не очікуємо сильних шоків. Значною мірою ці два регіони вже відділилися. Антрацит і кокс можна імпортувати. Це буде дорожче, є логістичні питання, але Україна може впоратися з цим без масштабних негативних наслідків», – зазначив Джуччі.

Взявши до уваги ефекти від блокади та сприятливої зовнішньої кон'юнктури, Національний банк України переглянув попередній прогноз економічного зростання у 2017 році з 2,8% до 1,9%. У Міністерстві фінансів порахували, що втрата 40 підприємств в ОРДЛО в результаті заборони на переміщення товарів через лінію розмежування у Донбасі позбавить український бюджет близько 2 млрд грн податкових надходжень.

уп

Заборона подвійного громадянства: реакція неоднозначна

Президент України Петро Порошенко подав до парламенту проект змін до закону «Про громадянство». Закон визначений президентом як невідкладний. Пропонується запровадити норму, що «громадянин України, який добровільно набув громадянство іншої держави, вважається таким, що виявив намір змінити громадянство та надав згоду на припинення громадянства України». Також пропонується встановити нові підстави для втрати громадянства України в разі наявності в особи громадянства інших держав. «Якщо громадянин України скористався виборчим або іншим правом, яке йому надає іноземне громадянство, чи виконав обов'язки, які на нього покладає іноземне громадянство, чи скористався на території України або під час виїзду з України, або в'їзду в Україну паспортним документом іноземної держави», то ці підстави для втрати громадянства України мали б, у разі ухвалення документа, діяти й щодо тих громадян України, які, за чинним законом, мають кілька громадянств легально (тобто набули його не добровільно: наприклад, автоматично за народженням чи шлюбом із іноземцем, унаслідок усиновлення іноземцями тощо).

Документ пропонує запровадити як підставу для втрати громадянства України той факт, що особи, які набули громадянство України за територіальним походженням, були прийняті до нього чи поновлені в ньому, не подали протягом визначеного законом дворічного терміну документ про припинення іншого громадянства або декларацію про відмову від іншого громадянства й не повернули паспорт іншої держави.

У прикінцевих положеннях запропоно-

вано запровадити вимогу до громадян України, які на час набрання чинності зміненим таким чином законом будуть мати й інші громадянства, вжити заходів для припинення цих інших громадянств і повернути інші паспорти протягом шести місяців, інакше це теж має стати підставою для втрати ними громадянства України.

Останнім часом тема наявності кількох громадянств у громадян України, в першу чергу чільних урядовців і посадовців, набула нової актуальності після появи інформації про можливі громадянства Великої Британії чи Угорщини в голови Державної фіскальної служби Романа Насірова, що наразі відсторонений від посади і перебуває під вартою під час розслідування за підозрою у зловживанні службовим становищем з тяжкими наслідками. Пропозиція президента викликала неоднозначну реакцію. Якщо всередині країни вона викликає пояснення чи розуміння також у зв'язку з можливим зловживанням масовим подвійним громадянством з боку різних ультрарадикальних, колабораційних або сепаратистських рухів чи течій, то за кордоном проект переважно засуджується. Президент Світового конгресу українців (СКУ) Євген Чолій закликав президента України призначити публічні слухання щодо проекту, бо їхнє прийняття «мало б дуже негативні наслідки для численної частини української діаспори». На думку Чолія, законопроект не відповідає нормам Конституції України, зокрема, порушує статтю 25, яка чітко говорить про те, що «громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права змінити громадянство».

Українська всесвітня координаційна Рада (УВКР) назвала зміни, запропоновані про-

ектом Закону, шкідливими й небезпечними, як такі, що можуть призвести до втрати громадянства України сотень тисяч українських громадян, котрі багато років знаходяться у вимушеній міграції за межами Батьківщини. «Необхідно... унеможливити громадянам інших держав або особам, котрі, окрім українського громадянства, мають інші – ставати народними депутатами України, державними чиновниками найвищого рівня, що допущені до розподілу бюджетних коштів та прийняття політичних рішень. Події останніх років засвідчують, що громадянство інших країн часто використовується державними чиновниками в Україні для уникнення від відповідальності», – йдеться у заяві за підписом голови УВКР Михайла Ратушного. «Водночас, в умовах масової міграції й зменшення чисельності населення України... може призвести до штучного вилучення з категорії українських громадян значної кількості наших співвітчизників, що проживають за кордоном, або не зі своєї волі опинилися на тимчасово окупованих територіях, але засвідчують свою приналежність до українського народу й українського громадянства», – наголошують в УВКР.

Для закордонних українців паспорт не дає можливості жодним чином ним зловживати, а є у більшій мірі лише маркером самоідентифікації, висловила співзасновниця мережі Global Ukrainians Віолета Москалу. «І на сьогодні ми знаємо, що є мінімум 500 тисяч українців, які мають друге громадянство в інших країнах», – сказала Москалу. – Коли ми спілкувалися з різними народними депутатами в різних фракціях, ніхто навіть не подумав, в чому причина такої реакції. Крім цього законопроект від президента, є 4-5 інших – різні партії хочуть знайти інструмент, щоб позбавитися від незручних депутатів. Ми пропонуємо повернутися до парадигми більш здорового глузду, прагматизму і реально дивитися на цифри». Москалу нагадала, що Майдану та українському війську допомагали тисячі українців з подвійним громадянством. Також не слід забувати про мільярди грошових переказів з-за кордону, які, наприклад, у 2012 році становили 4 відсотки ВВП України – більше, ніж прямі іноземні інвестиції. «Для нас ці закони схожі на закони 16 січня», – зауважила Москалу.

Чехія-Україна: агропромислова співпраця

Україна та Чехія співпрацюватимуть у сфері машинобудування, нових технологій та боротьби із хворобою «африканська чума свиней». Про це повідомив Міністр аграрної політики та продовольства України Тарас Кутювий на першому агрофорумі «Чеська Республіка – Україна» в рамках Міжнародної виставки ефективного тваринництва та птахівництва «Agro Animal Show 2017» 15-17 лютого в Києві. «Чехія є надійним торговельним та інвестиційним партнером для України у сфері АПК. Зокрема, маємо гарний досвід співробітництва у тваринництві, рослинництві та машинобудуванні. У галузі тваринництва надзвичайно велике поле взаємодії чеських та українських партнерів. Тому заходи і досвід, який є у Чехії для нас надзвичайно важливий», – повідомив Кутювий. Міністр розповів про гарний досвід співробітництва з Чехією в сфері машинобудування для АПК. «Враховуючи, що ринок сільськогосподарської техніки потребує щорічного оновлення, сьогодні є реальна можливість створювати інвестиційні проекти зі спільного виробництва тракторів, обладнання для елеваторної, харчової та переробної промисловості», – зазначив Кутювий.

Міністр повідомив, що агрофорум надасть новий поштовх розвитку взаємовигідної співпраці між двома країнами в аграрній сфері, зазначив «Урядовий портал». На агрофорум завітав також його чеський колега, міністр сільського господарства Маріан Юречка, повідомили у МЗС ЧР. Крім Кутювого, він провів переговори з віце-прем'єр-міністром України Іванною Климпуш-Цинцадзе, ректором Національного університету харчових технологій України Анатолієм Українцем, з керівництвом Національного університету біоресурсів та природокористування України на чолі з ректором Станіславом Ніколаєнком. Чеська сторона готова надати допомогу при створенні переробних потужностей у вигляді поставок новітніх технологій та обладнання. Подальші можливості співпраці існують у рамках приватизації в секторі сільського господарства України, при створенні системи перевірки якості продукції та виробів, в площині вищої школи та освіти, у сфері досліджень, тощо. Зацікавленість зосереджується і на реалізації розвиткових проектів в області сільськогосподарства. Обидві сторони обгово-

Міністри знайомляться з новітньою сільськогосподарською технікою, Київ, 15 лютого 2017.

рили можливе оживлення фінансування проектів в Україні.

У агрофорумі взяло участь понад 50 учасників з чеської та української сторони та на якому були обговорені нові можливості двостороннього співробітництва. Увага була зосереджена на області поставок технологій та обладнання, ветеринарних лікувальних засобів, генетичного матеріалу та на співпрацю під час розвитку енергетичних потужностей на базі біопалива тощо.

Вл. інф.

Окамурівець Голік навідався до окупантів

Депутат чеського парламенту Ярослав Голік разом із чотирма сербськими політиками «шешелівцями» відвідав окупований півострів Крим задля «святкування» третьої річниці анексії. У зв'язку з цим посольство України в Чеській Республіці виступило із різкою заявою. «В умовах, коли жодна цивілізована країна світу так і не визнала спробу анексії Росією українського Криму, російські окупанти не полишають спроб легітимізувати свій злочин хоча б очам аудиторії власних пропагандистських телеканалів, – сказано у заяві. – Для цього на «святкування» третьої річниці крадіжки Криму російська влада доставила на півострів купку іноземних політиків зі зниженим порогом політичної гігієни. Дуже сумно, що серед них опинився і Ярослав Голік, депутат парламенту Чехії, країни, яка на власному досвіді знає, що таке окупація і анексія. Рішуче засуджуємо несанкціоноване і здійснене за порушенням українського законодавства відвідання Я. Голіком Автономної Республіки Крим. Високо цінуємо послідовну позицію уряду Чеської Республіки щодо засудження і невизнання спроб Росії анексувати тимчасово окупований нею Крим. Тому закликаємо керівництво Палати депутатів Парламенту

Депутат Голік та його сербські колеги, ультрарадикали Воїслава Шешеля в окупованому Криму: в Україні їм тепер загрожує покарання за порушення порядку в'їзду на півострів.

Чеської Республіки дати відповідну оцінку діям свого депутата. Добре задокументоване російськими ЗМІ порушення чеським депутатом законів України і міжнародного права не залишиться без реакції українських правоохоронних органів». Ярослав Голік належить до політиків ультрарадикального напрямку. Від 2002 року

він як безпартійний представляв Комуністичну партію Чехії й Моравії у місцевій владі у селі неподалік Зліна. Згодом змінив погляди і перейшов до праворадикально-популістського «Усвіту», нині є депутатом від українофобської «Свободи та прямої демократії» («СПД») Томіо Окамури.

пор

Нещодавно вийшло науково-практичне видання Народного музею Тараса Шевченка Львівського палацу мистецтв «Речники Правди» (до українсько-чеських взаємин), у якому автор-упорядник Зеновія Філіпчук зби́рала довідковий матеріал про відомих і малознаних представників української інтелігенції, які змушені були в першій половині ХХ ст. працювати для своєї Батьківщини у вигнанні. У книзі подано декілька ніколи не друкваних в Україні творів та праць, присвячених Тарасові Шевченку, які вдалося віднайти в чеських архівах.

Після поразки УНР найталановитіша частина нашої інтелігенції (політичні діячі, літератори, науковці, митці) змушена була емігрувати, рятуючи своє життя. Більшість із них вибрали Чехословаччину, яка з-поміж усіх країн Європи на початку 20-х років минулого століття виявила найбільшу дружність та підтримку національно-визвольним силам України.

Прага стала прихистком для багатьох представників політичної і творчої еліти. Тут розгорнули свою діяльність українські навчальні заклади, товариства, видавництва і друкарні. Великий вплив на них мала творчість Тараса Шевченка. Розділ «Літературна шевченкіана міжвоєнної Праги» дає стислий перелік відомих та забутих науковців, видавців, письменників, поетів, художників, котрі досліджува-

ли творчість Кобзаря та присвятили йому свої твори. Поряд із загальновідомими прізвищами, такими як Євген Маланюк, Олександр Олесь, Олег Ольжич та цілої когорти інших представників «Празької школи», варто згадати ще істориків і теоретиків мистецтва Дмитра Антоновича, Володимира Січинського, видатних учених-педагогів Степана Сірополка, Симона Наріжного, Степана Смаль-Стоцького, літературознавців Леоніда Білецького та Володимира Дорошенка.

Творчому вираженню наших митців по-особливому сприяла позиція тодішнього президента Чехословаччини Томаша Масарика, котрому українські поети навіть присвячували вірші, а науковці писали про нього монографічні дослідження. У передмові авторка-упорядниці пише: «У цій книзі подано думки людей, які служили Правді, і досі їхнє вчення – на сторожі людства. Український поет-пророк Тарас Шевченко та чеський філософ і перший президент республіки Томаш Масарик є рідними синами не лише своїх народів. Їхні переживання, погляди та застереження залишаються актуальними й сьогодні». У виданні представлено дослідження братів Петра й Пилипа Терпилів «Гете і Шевченко», яке вийшло друком в Ужгороді у 1922 році. Передмова до книги була написана в Празі.

Рідкісний образ Тараса Шевченка в небі,

що викликає неабияке захоплення у читача, змальовує наша письменниця-емігрантка Софія Будко в оповіданні «Українське небо повниться». Цікавим є образ Кобзаря в українських періодичних виданнях Чехії (за два десятиліття було створено 180 видань). Малознаним фактом є вихід у лютому 1926 року у Празі першої нотної збірки для бандури під назвою «Наша пісня. Збірник українських народніх дум і пісень з проводом бандури. Збірник перший». Автором є відомий український бандурист-віртуоз Василь Ємець.

Наприкінці книги вміщені спогади і враження автора-упорядника – українською і чеською (у перекладі Лідії Кіцили) мовами – про відвідини нею Праги та пошуки літературної шевченкіани в чеських архівах та Слов'янській бібліотеці Національної бібліотеки Чеської Республіки. Дослідження авторка розпочала у 2009 році, зі своїми доробками двічі виступала на Міжнародних конференціях у Львові, і тільки наприкінці минулого року багаторічна праця побачила світ окремою книгою «Речники Правди». Художнє оформлення виконала Софія Філіпчук.

Видання адресовано широкому загалу та дослідникам, що цікавляться чеським періодом української еміграції. Книгу можна замовити: zenovija@ukr.net.

Оксана Чужа

«Припекти» іноземцям

Депутат пропонує знехтувати елементарними конституційними правами «заради безпеки»

ТЕКСТ: Маша ВОЛИНСКИ, Магда ФАЛТОВА

Міністр внутрішніх справ Мілан Хованец та депутат Вацлав Клучка готують у парламенті законний «зашквар» для іноземців. Фото info.cz.

Депутати чеського парламенту найближчим часом розглянуть поправки до Закону про перебування іноземців. Понад рік тому урядовий проект обговорювався з експертами і міністрами. Тепер свої зауваження подав соціал-демократичний депутат Вацлав Клучка. Поправки – у разі їхнього прийняття – найсильніше вплинуть на імміграційне право за останнє десятиліття, бо містять невинуваті обмеження для іноземців-членів сімей громадян Чеської Республіки, які походять з-за меж ЄС. Також пропонуються нові перешкоди для вже й так важкого доступу іноземних працівників на чеський ринок праці, є намагання скасувати демократичний контроль судів над рішеннями Міністерства Внутрішніх Справ.

Такі визначні зміни повинні пройти належним процесом міжвідомчих поправок, і не можуть бути затверджені без достатнього обговорення. Депутат Клучка каже, що детально консультувався із МВС, їх схвалив парламентський комітет з безпеки. Але це – спроба обійти урядовий законодавчий процес.

Консорціум неурядових організацій, які працюють з мігрантами, в зв'язку з цим закликав депутатів відхилити поправки, тому що це суперечить як економічним інтересам ЧР, так і європейському й чеському конституційному праву. Поправки можуть порушити права і чеських громадян, які є членами сімей іноземців.

Основні зауваження на пропозиції депутата Клучки є такими:

1) Унеможливлення зміни мети перебування з робочої на сімейну – це дискримінація щодо членів сімей громадян ЧР та ЄС. Працевлаштована іноземка, яка завагітніє зі своїм партнером, який є громадянином ЧР або ЄС, втратить б через це роботу і повинна була б покинути територію ЧР. Як іноземка з виїзним наказом, яка має дитину з громадянином Чехії (дитина також є громадянином ЧР за батьком), вона не могла б звертатися по дозвіл на перебування на території ЧР, а тільки у консульському відділі дипломатичного представництва ЧР за кордоном.

2) Обмеження доступу мігрантів на ринок праці в період економічного зростання і підвищення необхідності заповнити робочі місця у чеських компаніях. Іноземних працівників каратимуть за дрібні правопорушення з боку роботодавців, наприклад за несплату ними дорожнього податку. Компанію вносять до списку «ненадійних роботодавців», і у результаті іноземцю буде відмовлено у видачі продовженого дозволу на перебування з метою працевлаштування. Пропонується також продовжити період, протягом якого іноземець може подати заяву про зміну мети перебування з працев-

лаштування на підприємництво – з 2-х до 5-ти років.

3) Скасування чи обмеження судового нагляду за рішеннями МВС. Це – одне із найсерйозніших нападів на верховенство права за останні роки. Наприклад, мігрант, який просить компенсацію за протиправне затримання, більше не зможе відстояти своє право.

Поправки депутата Клучки суперечать європейському законодавству, судовим практикам Європейського суду з прав людини та Конституційного суду ЧР. Плановані поправки і без пропозицій депутата Клучки доволі суворі – погіршують можливості подавати певні заяви про дозвіл на проживання, ускладнюють інтеграцію іноземців погіршенням доступу до дозволу на постійне проживання, обмежують права адвокатів та інших представників іноземців під час адміністративних та інших заходів. Третє читання проекту закону відбудеться у парламенті, ймовірно, протягом найближчих тижнів, і ставлення депутатів до цих поправок докорінно вплине на майбутній напрямок міграційного законодавства.

Повний текст поправки і загалом проект змін до Закону про перебування іноземців в ЧР можна знайти на сторінках чеського парламенту psp.cz, парламентська публікація №990/0, частина 1/10.

Авторки є експертками з міграційного права migraceonline.cz

Громадянина України з польською візою затримує поліція після облати на фірмі «Роглік», 10 березня 2017. Фото tisen.tv.

СКАНДАЛ «РОГЛІК»:

Легальною чи ні є робота іноземця в Чехії з польською візою?

Підготував: Олекса ЛІВІНСЬКИЙ

Початок березня 2017 для трудових мігрантів видався складним – сталося те, що одного разу мало статися напевно. Чеські підприємства почали доволі масово працевлаштовувати українців із польськими робочими візами, отримати які набагато легше, ніж чеські. Це не подобалося чеським державним органам, і вони вдалися до радикальних дій. На фірмі «Роглік» затримали майже сотню заробітчан.

У п'ятницю 10 березня поліція у справах іноземців провела облаву на складі продуктового інтернет-магазину rohlik.cz неподалік празької «Дикої Шарки». У результаті рейду було затримано 85 людей, 74 особам наказано покинути територію ЄС. Майже всі з них – українці, які мали польські візи, які, за словами речника поліції Томаша Гулана, не дають права на працевлаштування. Власник магазину Томаш Чупр каже, що все виглядало, як наліт на якихось вбивць: «Я особисто не бачив роботу СТБ, але якось так само собі я це уявляю. Командир рейду репетував, ні з ким не розмовляв, всіх людей вигнав на рампу, вони там стояли, наче злочинці. Всіх іноземців відвезли, і тільки потім з'ясовували легальність їхнього перебування», – розповів він. Поліція діє непослідовно, каже він. Недарма ще наприкінці лютого на новоствореному порталі uaportal.cz Катерина Скрипник попереджала про незаконність роботи в Чехії з польською робочою візою. Вона «вважається і дає право на роботу тільки на території Польщі, – пише вона. – При зміні роботодавця, посади чи місця проживання в Польщі Ви зобов'язані інформувати поліцію. Якщо Ви весь термін дії візи працюєте на території іншої держави – ви порушуєте закон Польщі, оскільки візу використовуєте не за призначенням. Візу видає держава, а не компанія, для роботи на своїй території... Відрядження (стажування) не може поширюватися на весь термін дії візи...

У Чехії з будь-якою візою потрібно зареєструватися протягом трьох робочих днів після прибуття у поліції у справах іноземців, де видають картку реєстрації з терміном перебування і адресою на території Чехії. Цю картку можуть попросити при перевірці документів. Штраф за недотримання цього правила може бути до 3000 чеських крон».

Скандал знову привернув увагу до дискусії – легальним чи ні є таким чином оформлена робота у Чехії? На думку фундації «Наш

вибір», власники польських національних віз та дозволів на роботу можуть легально працювати лише на території Польщі. Ті українці, хто має польську візу категорії Д, можуть відвідувати інші країни Шенгену, але винятково з туристичною метою. Порушника очікує штраф та депортація з Шенгенської зони строком від 6 місяців до 5 років.

Якщо раніше польські органи влади не надто ретельно перевіряли, чи українці працюють саме в тій фірмі, яка видала запрошення, то проект закону «Про промоцію працевлаштування» передбачає, що польські працедавці складатимуть списки, хто з робітників взагалі до них не доїхав, а хто вирішив змінити роботу на кращу, не повідомивши про це управління праці.

Працювати із польськими паперами у Чехії можна лише якщо польський працедавець оформив відповідне відрядження. Але такий формат співпраці не може тривати довше 180 днів. Якщо відрядження було оформлене, то термін перебування поза Польщею не враховуватиметься до міграційної історії тих, хто подається на карту довготермінового резидента ЄС.

Саме такою можливістю й користуються чеські роботодавці, які через польські агентства «беруть у відрядження» українських працівників. «Ми керуємося чеським Законом про працевлаштування, § 98 пункт к), в якому сказано, що на період до 90 днів працівник з візою однієї країни-члена ЄС може працювати в іншій країні-члені ЄС без дозволу на роботу цільової країни. Це так, якби вас «Роглік» вислав тимчасово працювати в іншій фірмі в Німеччині, і це діє також для громадян з країн, які не є членами ЄС. Працюють до 90 днів, бо за § 42 Закону про перебування іноземців в ЧР понад цей термін потрібно мати довготривалу візу», – заявив Чупр.

Тут би претензій не мало би бути, однак чеська інспекція праці та інші органи не бачать все однозначно. «Відрядження працівників на територію іншої держави-члена ЄС у випадку українців можливі. Але є тут свої правила», – підкреслив заступник генерального інспектора праці Їржі Мацічек.

З практики регіональних інспекцій праці, каже він, випливає, що тут насправді не йдеться про класичне відрядження працівника для роботи на польського працедавця, а для роботи на чеського працедавця. Документи оформляються суто цілеспрямовано для цього.

Про яку саме роботу чи надання послуг йдеться, інспекція перевіряє за допомогою налагодженого трансграничного співробітництва і в рамках співпраці з Чеською адміністрацією соціального забезпечення. «Простір для такої поведінки з боку роботодавців певною мірою дає чинне законодавство, в тому числі й Європейського Союзу, яке з огляду на вільний рух послуг, їхню гнучкість і договірну свободу не регулює суворо ці критерії, – додав Мацічек. – Під час деяких контрольних акцій ми виявили елементи неправомірних дій саме у сфері відряджень працівників за кордон. З погляду інспекції праці ідеально, якщо працівник має дозвіл на проживання і карту зайнятості, які видаються МВС ЧР на різні терміни». Роботодавці, утім, стверджують, що їхнє оформлення забирає багато часу. «У минулому році ми провели близько 250 перевірок, виявили близько ста незаконно діючих агентств. Це стосується не тільки працевлаштування іноземців, а й громадян Чехії», – підсумував він.

Мінпраці Чехії також застерігає від прихованих кадрових агентств, які наймають робочу силу від компаній без ліцензій, наприклад, на основі комерційних угод, без так званої угоди про тимчасове розміщення робочої сили тощо.

Радован Бурковіч, президент Асоціації кадрових агентств, стверджує: «Підхід не є рівномірним. У деяких районах робітників проігнорували, і в інших регіонах починалася процедура депортації», – каже він. Поліція у справах іноземців відкидає регіональний, але припускає індивідуальний підхід. «Вирішальним є статус перебування в країні, де має працювати, громадянство тощо. Щодо кожного іноземця приймається рішення окремо, це не має нічого спільного з регіоном», – стверджує речниця поліції у справах іноземців Катерина Рендлова.

Чеським фірмам в останні кілька років бракує робочої сили, тепер ситуація, з їхнього погляду, стала гіршою через рекордно низький рівень безробіття в Чехії. Торгово-промислова палата та Союз промисловості й транспорту закликають сприяти зайнятості українців, навіть тимчасово. Профспілки виступають проти, бо, на їхню думку, фірми платять іноземцям дуже низький рівень заробітної плати, за які чеські співробітники не можуть звести кінці з кінцями.

Чи готові українці до Європи?

Роздуми та висновки після року перебування за кордоном

ТЕКСТ: Микола КІУШКІН

Микола Кіушкін, автор цього нашумілого у вересні минулого року тексту, блогер на nashipodorogi.blogspot.com.

Раніше я думав, що всі біди в нас від продажно́ї та недолуго́ї влади, яка знущається над працюючими українцями. Але після прожитого року за кордоном я докорінно змінив свою думку. Українці не бачать своїх вад! Через півроку після того, як ми поїхали, я приїхав у відрядження до Києва і сказав своєму колезі: «Ти знаєш, у нас в країні люди фігові». Він мені одповів: «Не видумуй, ти що, фіговий, чи я – фіговий?» І мені стало зрозуміло, що коли живеш всередині свого середовища, тобі ні з чим порівнювати, кричущі для європейця речі тобі звичайні...

Хоча ми мешкали у Польщі і більшість порівнянь маємо з поляками, завдяки дешевим авіалініям ми багато мандрували – були в Іспанії, Італії, Німеччині, Австрії, Чехії, Голландії, Швеції, Данії, Греції. Причому в Італію і Швецію ми приїжджали до наших знайомих – місцевих, так що тут ми добре занурилися в їхнє середовище, думаю, не гірше, ніж в Польщі. Так що всім їх я буду називати європейцями, бо мають спільні риси, яких в нас нема.

1) У європейців відсутні «панти», їх нема. Це видно по машинах. Вони дешевенькі, економічні і недорогі в обслузі. Але всі мають власні будинки або квартири. І це не наші страшні коробки, а просто офігенні райони з класною інфраструктурою. У нас же під хрущами стоять лексуси. У нас модно седани – більш стильні, красиві, а в них в основному універсали –

практичні. Що спонукає нашу людину витрачати вдвічі більше на пальне, втричі на сервіс та віддавати від 40% своїх доходів, коли європейець віддає на авто 3%? А відкрила мені очі моя колега. В її сім'ї є 2 машини – одна джип, а інша мініатюрний мерседес смарт. І от вона цей смарт продає. Бо, виявляється, на ньому українськими дорогами неможливо їздити – тебе всі підрізають, бібікають і вважають за щось неповноцінне. А от коли вона їде на джипі – то всі дорогою вступаються. У нас купляють дорогі і неекономічні тачки, щоб тебе... поважали на дорозі... «Чмири меншого, плазуй перед більшим».

2) Рабська психологія. Хоч ми 25 років тому звільнились від совкового рабства, вільними людьми ми так і не стали. Перший випадок: Швеція. У шведів нема злочинності, тому там поліція працює тільки з понеділка до середи. А на виклики приїжджає тільки в середу. Це, звісно, трошечки абсурдно, якщо твій дім пограбували в четвер, то треба тиждень чекати на них. Але я не про те. Дорога через майже тайгу. На знаках 90, всі їдуть 100. У них можна плюс 10 за правилами. Нема ні камер, ні поліції. Україна, біле село, на знаках 60. Всі їдуть 130! Тільки-но прибрали ментів з радарми, тобто прибрали кнут – все, роби, що хочеш. Те, що може вискочити на дорогу дитина чи тварина – не хвилює. Раби не звикли думати самі, бо завжди за них все вирішували інші.

Другий випадок. Київ. Хаотична забудова у дворах будинків, вирубка парків, засипання озер і т.д. Проти цього виходить 20 небайдужих, переважно, жінки. Їх б'ють наймані забудовником 100 «тітушок». І будівництво триває. А якби вийшов весь мікрорайон, а це 5-10 тисяч мешканців, то забудовник би розорився на «тітушках», та і не знайшов би таку кількість. Чому така байдужість, що не стосується тебе безпосередньо? Бо ще сидить в головах 1937 рік – не висовуйся, не дивись, від мене нічого не залежить.

Третій випадок. Київ. Житловий комплекс побудований 10 років тому, але забудовник досі не зробив освітлення прибудинкової території. Кожний тиждень крадії «бомблять» 2-3 машини, що стоять під будинками, розбивають скло і щось крадуть. Один сусід запропонував зібратись ввечері та вирішити це питання. Це біля десятка «свічок» по 20 поверхів. На збори прийшов він і я з жінкою, просто щоб їх підтримати, хоча для нас ця проблема не першочергова, бо в нашому будинку освітлення прибудинкової території є. Всім бім-бом..

3) Європейці – прості. В них нема такого поняття, як неprestижна робота. Всі, що касири в супермаркеті, що прибиральники – виглядають задоволеними життям. Мене вразили водії в міських автобусах в Голландії. Всі в піджаках і краватках, з кожним пасажиром вітаються, реаль-

но сяють. Відчуйте різницю між нашими маршрутчиками з кримінальною зовнішністю! Для європейця нема нічого соромного прибрати какашки за своєю собакою. А для наших – це ж стидоба яка! У голландців зовсім нема гарних місць, утворених природою. Всюди рівнина, і якби вони не робили іригацію, то все це було б суцільним болотом. В них 2/3 площі – це насипна земля, яка тримається на дерев'яних сваях, вбитих в морське дно. Але сюди їдуть натовпи китайців-туристів. Чому? По-перше, в них чисті маленькі містечка з гарною архітектурою, і по-друге – перед кожним подвір'ям маленький витвір мистецтва в зеленому дизайні. Коли ти ходиш вулицями маленьких містечок, виникає враження, що ти в ботсаду. Є в них така місцева Венеція – Гітхорн. Там вздовж каналу просто приватні будиночки, в яких живуть люди. От так ідеш і бачиш, що через одне подвір'я хтось щось стриже, косить, рве бур'яни, саджає квіти... І це все на очах тисяч туристів. І ніхто того не соромиться. А нам хто заважає в своїх під'їздах, дворах зробити гарно? Я проїхав київськими осокорківськими дачами головною дорогою, і не побачив, щоб хтось у себе зовні своєї ділянки траву викосив, не кажучи про щось більше. Так і стоїть бур'ян по пояс в пилюці. Може, там в середині за парканами і гарно, але хто це, крім хазяїв, бачить?

4) Хтось нам щось весь час винен. Американці повинні за нас воювати з Росією, Порошенко повинен подолати корупцію, і підняти економіку. Але коли я з Польщі приїхав до Києва, моє око різонули гори недопалків під ногами на автобусних зупинках. Це накладав теж Порошенко? Знайомий з Польщі був у Латвії та Естонії. Так і сказав, що Латвія – це совок с проросійськими настроями. Молодь вся виїхала, середня зарплата 400 євро. І дуже був здивований Естонією, яка вчасно провела реформи, зробила електронний уряд, електронне голосування, тут повно молоді і середня зарплата 800 євро. Поляки великі індивідуалісти, тут дуже популярно мати свою власну справу. Вони залишили далеко позаду інші пострадянські країни, навіть Чехію та Угорщину. Коли з Польщі заїжджаєш в Чехію, відчуття, наче в совок потрапив. Один поляк принизливо сказав – а, чехи, що з них взяти?.. Але як же нам ще далеко до так званих «совкових» Латвій, Чехій та Угорщин?.. Час показує, чим більше суспільство сподівається не на себе, а на когось іншого, тим більше воно гальмує.

В Україні великі агрохолдинги заволоділи землею. Засипали гербіцидами довгострокової дії, і, крім ГМО-шних сої та кукурудзи, там нічого не росте. Але згадаймо: всю землю роздали колгоспникам, та вони її не взяли. Подекуди роками стояла неорана. Одиниці фермерством займаються. Всі з того села біжать, бо там нема

Голандський Гітхорн, проста сільська хата. Фото автора.

роботи, нема платоспроможності, але якщо копнути глибше – майже все чоловіче населення на селі – алкоголіки. Всіх працівників ще в тридцятих розкуркулили, і залишилась одна «п'янь да рвань»... В Північній Італії є село на 200 осіб в горах неподалік Верони. На цих 200 – три банки! Кожен щось робить, у одного виноградник, у другого винзаводик, куди перший свій виноград здає, третій має ресторанчик, куди перші два кожен вечір ходять (італійці не вечеряють вдома) і п'ють тільки своє, місцеве вино з винограду першого і заводу другого. Отак кожен своєю працею дає працю іншому, кожен заробляє достатньо і майже всі свої заробітки витрачає в своєму ж селі. Десь раз на сезон кожне село проводить у себе фестиваль. Все село на волонтерських заходах готує великі казани їжі, три дні майже без сну працюють, щоб гості з сусідніх сіл за невеликі гроші (тільки собівартість продуктів) могли гарно «потусуватися». Виручка йде на добротність. На фестивалі феєрверків на збирали на якийсь апарат для лікарні. І таких сіл там декілька тисяч. Стоїть сцена, там грає місцева група, або вальс, під який місцеві дідусі і бабусі танцюють. Всі пенсіонери ходять на танці. Там б'є життя, і повно молоді. І ні від кого не почуєш – в нас нема роботи, нам Берлусконі її не дав... В Швеції на 15-тисячне містечко наші знайомі не змогли пригадати жодного п'яницю. В нас такі села бувають?

5) Ми не поважаємо інший приватний простір і чужих рішень. Звідси і нечемні один з одним. В Польщі медицина, як і в нас, безкоштовна для тих, хто працює і платить податки. В місцевій лікарні я був приємно вражений, як персонал реєстратури чемно себе поводить: «що пан бажає?», допомогли, підказали. Їх не треба чекати, перепитувати... І так всюди в державних закладах. Вони теж за польських мірками там заробляють копійки, але яке

ставлення! І їх цьому не вчили – ця чемність і повага увібрана з молоком матері.

6) Не про крадіїв. Греція, острів Крит. Греки найближче зі всіх схожі на нас, такі ж хламушники, неохайні, будівельне сміття у дворах лежить роками. Ця дурна совокова звичка фарбувати бордюри білим навесні, здається, до нас прийшла звідси, може, з часів Візантії. Вони фарбують каміння, що лежить при дорозі на їхній ділянці білим, щоб хоч якось прикрасити їхній хаотичний пейзаж майже без дерев. Але є одна відмінність від нас – вони один у одного нічого не «тирять».

Так що шестег «Українці – найкращі» – поки що передчасний комплімент. За моральними якостями ми не дотягуємо до жодної європейської країни, де мені довелося побувати. Але камінь вода точить: обізнаний – значить озброєний.

Автор – садівник, блогер та мандрівник, родом з Києва.

Культурно-освітній центр «КРОК»

Опитує набір учнів молодшої та середньої групи:

- навчання грамоти, українська мова та література,
- історія та географія України, народознавство та культура України,
- українські традиції, звичаї і духовність
- мистецькі гуртки, відвідування виставок та музеїв,
- зустрічі з цікавими людьми

ПРАГА-КИЇВ ПОТЯГОМ

Як швидко доїхати з однією або без пересадок?

Минулого разу ми інформували вас про те, як скористатися швидкісним залізничним сполученням між столицями Чехії та України через Краків та Перемишль. Сьогодні доповнюємо цю публікацію трохи іншими напрямками. Йдеться про поїздки з пересадкою у Варшаві та без пересадок – адже вагон «Укрзалізниці» Прага-Київ прямує через Словаччину, здійснюючи триваліші зупинки у Кошицях, на кордоні Чієрна-над-Тісоу–Чоп, у Львові та Жмеринці. У обох випадках, щоправда, купувати квитки не надто зручно – в інтернеті їх не продають (окрім сполучення Прага-Варшава), потрібно йти до міжнародних залізничних кас на вокзалах або комбінувати квитки «до кордону і від кордону» (у сполученні Варшава-Прага). Також слід

врахувати, що територією України експрес 67/68 Київ-Варшава здійснює тільки технічну зупинку на станції Ковель. Утім, за зручністю потяг, звісно, набагато перевищує автобус, яким звикли користуватися чимало земляків, які проживають у Чехії, а ціна і час поїздки нерідко подібні. Також, окрім гривень та чеських крон, слід застатися готівковими злотими або євро на каву чи камери схову під час зупинок у Кошицях або Варшаві. При складенні даних розкладів були використані розклади на сайтах «Укрзалізниці» uz.gov.ua, «Польських колей панстових» rozklad-pkr.pl, «Железнічне сполучення Словенско» slovakrail.sk та «Чеських драг» cd.cz, а також довідкові сайти intercity.pl, cp.sk, idos.cz, jizdenka.cz, kurzy.cz. Розклад діє від 26. 3. 2017.

Прямий вагон Київ-Прага-Київ

Київ-пас.	↓ 23.57	771 Подільський експрес	→ 07.43	
Жмеринка	↓ 03.33–03.48		-	
Хмельницький	↓ 05.10–05.47	108 Хаджибей	↑ 02.27–02.30	
Львів	↓ 09.44–10.10		↑ 22.24–22.49	
Чоп	↓ 15.23–17.35 – укр. кордон, заміна колісних пар	os. 8863	↑ 14.10–17.00	81 Десна
Чієрна-над-Тісоу	↓ 17.40–18.05 слов. Кордон	os. 8820	↑ 11.51–12.15	Os. 8862
Кошице	↓ 19.54–22.08	EN 442 Bohemia	↑ 08.39–10.06	Os. 8807
Богумін	↓ 03.06–03.29		↑ 03.09–03.36	
Острава гол.	↓ 03.36–03.38		↑ 02.58–03.02	
Оломоуц гол.	↓ 04.40–04.43		↑ 01.52–01.55	
Пардубіце гол.	↓ 06.07–06.15		↑ 00.20–00.23	
Прага гол.	↓ 07.22		↑ 23.29	EN 443 Bohemia
Разом: 1703 км	(32 г 25м 26. 03. 2017)	~ 2782 грн Київ-Прага	31 год 34 хв	~ 2694 кч Прага-Київ

Кліматизований спальний вагон, тримісне купе, ціна вказана приблизно за одне місце між кінцевими станціями.

Сполучення Київ-Прага через Варшаву

Київ-пас.	↓ 17.30	67 Київ-експрес (квиток Київ-Варшава: 2250 грн)	→ 09.22	Ціна базова – 79,80 євро (2156 кч)
Дорогуск (кордон)	↓ 03.46–05.02		↑ 21.03	
Варшава Західна	→ 9.24	Пересадка 4 год. 30 хв	↑ 16.31	68 Київ-Експрес
Варшава Західна	↓ 13.54	IC 112 Porta Moravia (ціна 2 кл. Варшава-Халупкі (кордон) 65 зл, Богумін-Прага – 309 кч)	→ 14.02	Пересадка 2 год 1 хв
Катовіце	↓ 16.27–16.30		↑ 11.32–11.35	Ціна вчасного квитка на сайті cd.cz – 524 кч
Острава гол.	↓ 18.16–18.18		↑ 09.42–09.44	
Оломоуц гол.	↓ 19.19–19.21		↑ 08.39–08.41	
Пардубіце гол.	↓ 20.37–20.38		↑ 07.19–07.21	
Прага гол.	→ 21.39		↑ 06.22	EC 113 Porta Moravia
Разом: 1597 км	29 год. 9 хв	~ 3006 грн	26 год. 00 хв.	~ 2680 кч

* Якщо під час подорожі з Києва до Праги пасажир не бажає надовго зупинятися у Варшаві, на станції Варшава-західна о 09.55 можна пересісти на потяг IC Varsovia, який прямує до Будапешта. Треба для пересадки вийти на чеській станції Богумін (13.40), звідки о 14.08 відправляється EX 114 Сгасовія, який прибуває до Праги о 17.39. Загальний час подорожі скорочується у такому випадку до 25 год. 9 хв.

02.04.2017 PRAHA

LUCERNA VELKÝ SÁL

OKEAN ELZY

WORLD TOUR

TICKETS: TICKETPRO.CZ

SUSY
PRODUCTION
Presents

MEZINÁRODNÍ KAMIONOVÁ DOPRAVA

NABÍZÍME PRÁCI
ŘIDIČE KAMIONU

Tel.: 777 743 969

stellar@stellar.cz

WWW.STELLAR.CZ

LACKFOLIE

luxusní řešení podhledů

Stropy nebo podhledy jsou často opomíjeným prvkem interiéru. Český výrobce napínaných podhledů Lackfolie s.r.o. je však společností, která dokáže z jakéhokoli interiéru vytvořit zcela unikátní prostor a to právě díky jedinečné technologii určené k úpravě stropu.

• O SPOLEČNOSTI LACKFOLIE S.R.O.

Společnost Lackfolie s.r.o. byla jedním z prvních přímých výrobců napínaných podhledů u nás. Má za sebou stovky realizací v českých domácnostech, hotelech, wellness a komerčních prostorech v České republice a v okolních zemích.

Více naleznete na webových stránkách společnosti www.lackfolie.cz

